

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitlatter sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szombat, május 25.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Az osztrák-magyar bank kormányzója.
A delegációk.
Bilinski bankkormányzó Aradon.
A néppárt kortesuton.
Elfogott vízvezetési szélhámos.
Író és szobrász a bíróság előtt.
Félreismert halott.
A persa sah haldoklik.
Sima Ferenc megszökött.
Rakovszky István viselt dolgai.
A katonaszökevény.
Aradi diákok az országos tornaversenyen.
Tárca: Különös sikkasztás. Irta: Liposey Á.
Regény-Csarnok: Dawson bankja. Irta: Treumann József. Fordította: Hevessi Jenő.

Az osztrák-magyar bank kormányzója.

Arad, május 24.

(=) Ma délután érkezett Aradra lovag Bilinski Leo, az osztrák-magyar bank főkormányzója. Az illusztris vendéget városunk vezetői és közgazdasági faktorai fogadták. Lovag Bilinski, aki egykor pénzügyminiszter volt Ausztriában, jelenleg se kisebb ur, mint akármelyik ressort-miniszter. Az ő kezébe folynak össze azok a kuszált fonalak, melyek hazánk és Ausztria pénzügyeit hálózzák körül.

Előljáróban is sietünk magyarázatát adni annak a rokonszenves fogadtatásnak, melylyel a kiváló osztrák pénzügyi kapacitás Aradon és Magyarország minden városában találkozik, ahol a bankfiokok

megszemlélése végett jelenleg látogatásokat tesz. Magyarázatát kell adnunk azért, mert tudvalevő a magyarnak az a szokása, hogy osztrák államférfiakat ünnepelni nem igen van vérében.

Lovag Bilinski ez irányban kivételt képez.

A magyarnak van oka tisztelni őt, nemcsak mint pénzügyi kapacitást, hanem mint hazánk őszinte barátját is.

Mint osztrák politikus és pénzügyminiszter, exponált állásában is, kitudta érdemelni rokonszenvünket, úgy, hogy midőn Kautz Gyula visszalépett a bank kormányzásától, s Bilinski nevét kezdték emlegetni, Magyarországon mindenki örömmel fogadta az ő jelöltetését s később ki-neveztetését.

Ennek a rokonszenvnek előzményei vannak.

Az osztrák-magyar bank a legutolsó tíz év alatt mozgalmas életet élt át. A Magyarország és Ausztria közötti meg-egyezésnek legutóbb a bankkérdés képezte Achilles-sarkát. Mindenáron szabadulni igyekeztünk attól a banktól, mely a bankjegyek kibocsátására van jogosítva s a mely a valuta rendezés óriási munkáját végezte. Szabadulni kívántunk azért, mert az önálló magyar nemzeti bank ábrándja lebegett szemünk előtt.

Ezen nehéz időkben Bilinski volt az osztrák pénzügyminiszter. Az ő részrehajlatlan lényé belátta, hogy a magyaroknak vannak jogos követelményeik, amelyeket egy kis jóakarattal teljesíteni lehet. Ő törte meg a bank merev állás-

pontját s azon igyekezett, hogy követelményeink a paritás alapján, amennyire lehet, kielégítést nyerjenek. Ezt tette ő mint osztrák pénzügyminiszter.

Mint a bank főkormányzója, teljes erejéből oda törekszik, hogy egyformán szolgálja a magyar pénzügyi politikát és az osztrákot, mert a kettő között nem ismer különbséget. Szakitott elődjeinek, Plener, Herbst és Smolkának merev bankpolitikájával, tudja, hogy állása a közös érdekek szem előtt tartását követeli s teljesen hivatásának él párt-, és országpolitikától távol tartva magát.

Tudja azt, hogy a nemzeti bank nekünk jogos követelményünk, s ő maga hangoztatja mindenütt, hogy amikor el fog következni annak ideje, hogy Magyarország különösebb nehézség nélkül kerülhet abba a helyzetbe, hogy az önálló nemzeti bankot megvalósítsa, ő nem hogy megakadályozná ezt, hanem inkább elő fogja segíteni.

Ezért üdvözljük mi Bilinski lovagot, az osztrák-magyar bank kormányzóját, szívélyesen városunkban. Az igazságszerető elfogulatlan államférfiu tipusa ő, ki amellet igaz barátja hazánknak és nemzetünknek.

Ha minden osztrák államférfiu úgy gondolkozna, mint Bilinski lovag, akkor kevesebbet kellene bajlódni a Lajtán tuliakkal s több időnk, több erőnk telne ama hiányok és fogyatkozások orvoslására, melyek idebenn fájnak nekünk az ország határain belül.

TÁRCA.

Különös sikkasztás.

Irta: Liposey Ádám.

Arról tudunk egyet-mást, nemcsak a régi jó idők emlegetőinek szóbeszéde után, hogy ezen a mi magyar glóbusunkon olykor esik egy kis sikkasztás. Vezérigazgató, árvapénztáros urak, kaució szédelő, elzüllött gavallérok révén kézen-közön el-elkallódik némi köz- és magánvagyon.

Ámde mindedig úgy nálunk, mint a művelt világ összes modern büntető kódexében — lényeges ismerve a sikkasztásnak, — hogy objektuma csakis „idegen ingó dolog” lehet.

Már most itt olyan példátlan jogesetről van szó, melyben a saját ingatlanát sikkasztotta el a tettes.

Példátlan az eset éppen a nagy magyar Alföldön, melynek legdivatosabb betegsége a földéhség.

Mikor az én jó barátom, aki nevezetes fiskális Szegeden, szülővárosából Szentestől átköltözött az Alföld gyönyörű, ifju metropolisába, mint afféle kivándorló persze pénzzé tette minden darab rögét, mely őt az elhagyott pátriához kötözte.

Nem kis csudálkozással tapasztalta tehát

évek során keresztül, hogy őt, mint szentesi földbirtokost következetesen megexekválja a magas kincstár egy forint ötven krajcár állami utadó erejéig.

Igaz magyar ember azt az adót se fizeti szívesen, — melynek törvényes címéről, jogos kivetéséről meg van győződve. — Hát még ha mindezen respektábilis tulajdonságok nélkül szükkölködik az a fene adó! Sajna, már mit sem ér a passzív rezisztencia. Jön az állami adóhajtás s minden teketória és könyörület nélkül viszi a kettős fényezettet.

Végre is a fiskális nem azért fiskális, hogy az idők beállhatatlan végéig szótlanul szenvedje a kincstári atrocitást.

Az én jó barátom is elszekerezett egy szép napon a hozzá ily tulságosan ragaszkodó óshazájába s ott hosszas és fáradságos kutatás, aktabuvárlat, lajstrom-kérődzés után kisütötte, hogy igenis kutya van a kertben.

Mindent eladott ő, átíratott ő bölcs körültekintéssel, csak éppen egy dominiumáról felledezett meg annak idején s így az persze szépen kimaradt a szerződésből is, a telekkönyvi átíratásból is.

Pedig a birtok kétségtelenül megvolt és megvan, igaz, hogy az esztendő tulnyomó részében pár ölnyre a szöke Tisza vizének színe alatt, mert hogy annak medréhez tartozó ártérjuttalék legyen.

Ezen mintegy két nyílásra menő földpót-

léknak kéjbecsára öt forint, forgalmi értéke azonban csak tartós, nagy szárazság idején emelkedik egész három forintig.

Ámde az állami utadó momentuma földtulajdonosok számára egy forint ötven krajcár lévén, — törvényesen és jogosan sujtatott az én jó barátom ezen példátlan arányu adótéttel.

Hogy lehetne hát most ettől szép szerével, a legrövidebb uton megszabadulni?

Ha az eklézsianak adományozza, annak sok inde bindéje van. Meglehet el se fogadja a dolyfős presbiterium, minthogy nem nostrastól eredett.

Darányinak se célszerű felajánlani, hogy anire kiválóan alkalmas, létesítsen rajta honi osztrigapadokat. Erre külön hivatalt kellene szervezni, mely előbb Ostendébe tanulmányutat csinálna. Aztán a szakértői szemlék, a miniszteri elismerés, netalán egy ordó... mindez kemény akadály a alapítványosdinak egy kuruc demokrata szemében.

Ellenben azért adott az isten az embernek ész, hogy élni tudjon vele.

Jó barátom nem habozott tovább. Teljes jogászai szakértelemmel és formaszigorral hamisított egy adásvevési szerződést, melynek értelmében ő, az alólírott eladó eladja a szintén alólírott Vokurka Vendel vevőnek a szentesi X. számú telekkönyvben foglalt ingatlanát

A delegációk.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Bécs, május 24.

A magyar delegáció pénzügyi albizottsága ma délelőtt 11 órakor *Harkányi* Frigyes báró elnökle mellett tartott ülésen tárgyalta a közös pénzügyminiszterium, a közös legfőbb számvevőszék és a határvámjövédék 1902-dik évi előirányzatát.

Jelen voltak a közös kormány részéről: *Kállay* Béla közös pénzügyminiszter, *Pongrácz* gróf osztályfőnök és *Kuh* miniszteri titkár, a közös legfőbb számvevőszék részéről: *Pléner* Ernő számvevőszéki elnök, *Szentgyörgyi* Gyula osztályfőnök, *Salamon* Oszkár udvari tanácsos, és *Kostyal* miniszteri titkár.

Szerb György előadó: részletesen indokolja a közös pénzügyminiszterium költségelirányzatát, a melynek 4,174.307 koronányi rendes szükséglete a múlt évben megszavazottnál 2,425.000 koronával kevesebb, rendkívüli szükséglet ezen előirányzatban fel nem merült. Ismerteti továbbá a közös pénzügyminiszterium által kezelt alapokról szóló kimutatásokat, majd indokolja a közös legfőbb számvevőszék előirányzatát, a mely összesen 317.760 korona tiszta szükségletet tüntet fel.

Áttér azután a határvámjövédék — előirányzatra, a mely a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok részére 96,435.100 a magyar korona országa részére 14,945.950 és Bosznia és Hercegovina részére 588.820 korona többlettel van felvéve.

Miután a folyó év első három hónapjában kevesebb jövedelem jött be a múlt év első három hónapjánál, ennek következtében az előirányzat 14,497.950 koronával csekélyebb összegben van előirányozva, mint a múlt évi.

Utután a felvetett kérdésekre *Szerb* György előadó megadta a szükséges felvilágosításokat, majd bemutatta a delegáció teljes ülése elé terjesztendő jelentést, a melyet az albizottság nyomban hitelesített. Ezzel az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

Bolgár ügyek.

Szofia, május 23. A szobrányében a költségvetési bizottság két miniszteri vád alá helyezési indítványt nyújtott be. Az

örök áron és megmásolhatatlanul 5. azaz öt forintért.

Az átíratási kérvényt is megcsinálta, benyújtotta s ennek folytán a szentesi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság a tulajdon átírást is kebelezte.

Mint hogy pedig az én jó barátom a tekintetes járásbíró felhívó végzésére sem jelentette be az ő vevőjének pontos lakása címét, az ismeretlen tartózkodású Vokurka Vendel részére ügygondnokot rendeltek ki.

Eddig rendben van a dolog. Jó barátom egyszerűen elsikkasztotta a dominiumát egy soha sem létezett, ismeretlen vevőre. Fizesse ezentúl ez az utadót s birkózzék meg ő vele a magas kincstár, ha tud.

Igen ám, csak hogy a Vokurka Vendel kirendelt ügygondnoka egy ambiciózus, kezdő, fiatal prókátor volt, akinek nyilván ez ügy képezte az összes praxisát.

Már most hát ez nagy készültséggel s teljes jogászai becsvágygyal fölvetta a harcot a kincstár ellen, ismeretlen tartózkodású ügyfele érdekében.

Itt kezdődik a drámai bonyodalom. Isten tudja, hány körözés, végzés, átíratás sikerült bíróság megállapítatani, hogy a Vokurka-család törzsfészke valahol Trencsén vármegyében van.

Nosza, megindult a hajza a Vokurkák ágas-bogas, terebélyes családfáján a Vendel után.

Megtalálták azt is: jámbor, gyalog globe-

egyik a volt Jovanovics-kabinet vád alá helyezését indítványozza az alkotmány megsértése és az állam érdekeinek károsítása miatt, mert régi hasznavehetetlen waggonokat szállított az államvasutaknak egy német céggel. A másik *Radoszlavov* és *Tonev* miniszterek vád alá helyezését indítványozza az áruházak építésénél és berendezésénél, valamint a tizedek beszédése körül elkövetett visszaélések miatt. Hír szerint a minisztertanácsnak sikerült olyan 95 milliós költségvetést összeállítania, a melyben a kiadások és bevételek egyensúlyban vannak.

A néppárt kortesuton.

(Katekizmus a népnek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 24.

Néhány héttel ezelőtt részletesen ismertette lapunk a néppárt első „szózatát“, melyet a közlegő váasztások alkalmából százezerrel osztott szét szerte a hazában, s melyet már akkor figyelmébe ajánlottunk a hatóságoknak.

Ma egy újabb néppárti szózatról rántja le a leplet egyik előkelő fővárosi lap, s mutatónak közli az alábbi részleteket:

— Keresztény atyámfia! Ruháid rongyosak, gyermekeid éheznek; alig van penészes kenyered. Dolgozol napestig; veritéked csurog és még sem oirod családodat eirtartani. Hited után is kapkodnak. Szentségeidet már megrontották. A házasság nem a régi sacramentum többé. Mi az oka nyomoruságodnak? Mi az oka vallásunk üldözésének? Az, hogy rossz törvényeket hoznak!

De ugyan minden képviselő vétkes-e a rossz törvények hozásában? Nem! A rossz törvényekért először a liberális kormánypárt felelős, mert az hozza. A 48-as párt is többnyire rossz törvényeket hoz; de hoz jó törvényeket is. (Oh, oh, kis keresztény számító!) Azonban ő is segített az igaz keresztény vallást üldözni. *Kossuth* Lajos is azt mondta, hogy „a polgári házasságot az ördög segítségével is be kell hozni.“ Oh, milyen fájdalma *Jézusnak*, milyen megsértése a szentségnek ez a házasság! Az *Ugron*-párt azonban csak 10 emberből áll. (Kégyes hallgatás a többi dolgokról.)

A néppárt a nép igazi pártja! És fiatal

párt; olyan, mint az 5 éves gyermek. A másik két párt vén párt; már 33 éves. A néppárt édes apja *Zichy* Nándor gróf, az istenfélő hithős, a kit a pápa nemrég szeretettel megölelt. (Egy hang belül: és aki ezekre a nyomatványokra a pénzt adta.) Mi keresztények idetartozunk és nem akarjuk megengedni, hogy hitünket gyalázzal illessék. Mi védelmezzük a hitet és a népet!

Minket üldöznek a zsidó ujságok. Szemtelen zsidógyerekek azt írják a néppárttól, hogy tagjai közt rablók, váltohamisítók és ingyenélők vannak. Magyarországon majdnem minden ujságot a zsidók irnak és félrevezetik a népet. Bűnös-e az olyan keresztény tehát, a ki a maga pártja ellen küzd? Igen, az igen nagyon bűnös!

A néppárt az országházban sok jót tett a parasztokért, kisbirtokosokért, kisiparosokért, napszámosokért, özvegyekért, árvákért, munkaképtelenekért, akik számára hasznos törvényeket sürgetett és sürget. Hiába ugattak ellene mindennap az ezernyi zsidó ujságok. A néppárt védte a hitet és a népet.

Ime a néppárt néhány követelése.

1. A polgári házasság eltörlését sürgeti. Most az ember hamar feleséget cserélhet, a válás pedig oly könnyen megy, mint az asszonyoknál a pletyka. Aki ezt félvállról veszi, nem igazi keresztény, mégha az istent az égből le is hozza.
2. A polgári anyakönyveket el kell törölni. Ez ingyenélőket táplál és sok pénzbe kerül. A pap elvégzi ingyen.
3. A vallás-szabadságot el kell törölni. Ne védelmezzon az állam olyanokat, akiknek semmiféle hitük nincs.
4. Kath. autonomia kell. A zsidóknak és kálvinistáknak nem parancsol az állam; még a rabbi-választásnál sincs befolyása. A katolikusoknál azonban zsidó ujságok firkálnak arról, hogy ki legyen a püspök.
5. Általános választási jog kell.
6. Titkos szavazás kell.
7. Olyan törvény kell, hogy a szegény adófizetőnek a vagyonát el ne vehessék.
8. A kis-iparost védeni kell a zsidók tanulatlan versenyétől.
9. Népies egyesületeket kell terjeszteni.
10. A néppárt a munkás-osztályt is védelmezi.

A zsidók és liberálisok nem fognak a néppártra szavazni, az bizonyos. De a népnek becsületbeli kötelessége a néppártra szavazni. Ez a párt segített behozni a bórzedót, ez követeli a földadó leszállítását. Ez kergette el b. Bánffy

trotter akkortájt éppen az észak-amerikai Egyesült-Államok törött fazekait drótozatta újfent szerves egészszé.

Megy utána túl az Océánon a bírói parancs, hogy álljon elő és vegye birtokába a zsiros magyar Kanaán szive gyökerében fekvő földjeit.

Persze a szentesi járásbíró csak magyarul tud. Persze a mi hazletoni vice-konzulunk viszsaküldte az átíratát azzal, hogy neki ne írjanak tatárnyelven, mert ő azt nem érti. Godolom, interpelláció is lett a nemzeti sérelemből a konzuli bíraskodás vitájánál.

Abban aztán megint évek teltek, míg a hiteles német fordítás rátalált Vokurka Vendelre, akinek örömeben négyfelé szaladt az ábrázata, mikor megértette, hogy micsoda menykő nagy szerencse tapasztalta idehaza, a nélkül, hogy valaha ilyesméről álmodni is mert volna.

Hanem azért dicséretére válják bölcs önruralmának, előbb minden megdrótozhatót megdrótozott s mikor látta, hogy immár az ő közgazdasági tevékenységére nincs többé szüksége az U. S. A-nek, akkor szegődött el pótfűtőnek egy északnémet Lloyd-gőzörsre, amely félangolosan sült állapotban okáda ki őt a brémai kikötőben.

Hála a kényszerutlevél áldásos menzetrközi intézményének, a tudtán kívül földesur, hamarosan a minden Vokurkák fészkeben temett.

Hogy aztán itt jegyző, bíró hitelesen meg-

erősítették az örvendetes hiradást, ügyet se tett rá, hogy távollétének évei során két fatyuhajtással lombosodott az ő családja. Van föld az Alföldön, elbirja azokat is.

Tavaszi nyitán el is tökéltte magát, hogy utnak ered és személyesen birtokba veszi az istenadta földet. — Azt a legrövidebb utvonalat választotta, hogy előbb átdrótotta magát Trencsénből Máramarosba, — ott aztán felkérkedett egy lefelé uszó tutajra s a többi zatyafival versenyt taszigálta a kormányt, — aprózta a fát s főzött nekik pihenőkön a krumpli leves amerikai változatoként irish-schew-t.

A kurta ing meg a rézvaratos tüssző között szép kávébarnára égett már a bőre, mikor aratás körül kikötött a Vokurka Vendel tutajja.

Már ekkor híres nevezetes férfit vala ő Szentes városában. — Közigazgatási és igazságszolgáltatási legenda-körök központja. — Totalizátorszerű fogadások tárgya. Pártok alakultak: igazán létezik-e, vagy csak mithológiai személy? Kirendelt ügygondnoka az ő hirbédett ügye révén virágzó irodára tett szert. Megházasodott, hasat eresztett, a helyi lapban ádáz tollharcot vitt Vadnay Andor zsarnok főispán ellen s azon a ponton volt, hogy az általános választásko: fellép Ugron-párti je-löltnék.

Ebbe a romantikusan boldog köz- és magánállapotba csöppent be egy szép nyári napon a váratlanul testté vált ige: Vokurka Vendel.

Dezső volt miniszterelnököt. Ez követelte az adómentes létminiumot. És sok minden jót tett a népért.

Ha azt akarod, hogy nyomoruságod megmaradjon, hogy gyermekeid koldus-tarisznyával járjanak házról-házra: akkor szavazz a néppárt ellen! . . .

Rakovszky István viselt dolgai.

— Ujabb leleplezések. —

Arad, május 24.

Rakovszky István felháborító kijelentései szüntelenül foglalkoztatják a közvéleményt. És holnaptól kezdve még több oka lesz a közvéleménynek Rakovszky urral foglalkozni. A *M. Szó* ugyanis mai esti számában ujabb, az eddigieknél még jóval súlyosabb vádakkal illeti Rakovszkyt és azt állítja, hogy már képviselő korábau több közismert tanu előtt német nyelven olyan kijelentéseket tett a magyarokról és Magyarországról, a melyeknél súlyosabbat magyar ember egyáltalán nem tehet. Hogy egy magyar népképviselő ellenmondás nélkül tölje most már napok óta a legrutabb hazafiatlanság vádját, ezt igazán elképzelhetetlennek tartottuk. De a ma elhangzott vádak, azt hisszük, teljesen lehetetlenné teszik, hogy Rakovszky ur továbbra is néma maradjon.

A *M. Szó* közleménye egész terjedelmében így hangzik:

„A néppárt hivatalos lapja, az *Alkotmány* tegnapi számában arról panaszkodik, hogy a liberális sajtó embervadászatot indított Rakovszky István ellen. Nem is tartottuk érdemesnek, hogy védekezzünk e vád ellen mi, akik elsőnek és a legnagyobb vehemenciával támadtuk a néppárti vezért hazafiatlan kijelentései miatt. Nem tartottuk szükségesnek, mert mi nem az embert, hanem a hazafiatlan képviselőt támadtuk benne, és hogy ezt az Alkotmány nem tette, az csak az ő és pártja hazafiasságát jellemzi. — De most visszafordítjuk a vádat, mert ellenkezőleg úgy áll a dolog, hogy Rakovszky és társai — beleértve első sorban a hazaáruló nemzetiségeket — indítottak hajsztát a szabadelvű hazafiak ellen.

Hogy csak egy példát említsünk, mintegy varázsszóra megjelentek a színen Rakovszky kebelbarátjai, *Hurbán* és *Pifko*, a leghirhedtebb

Mintha hulló légy pottyán a hófehér aludtjej kellő közepébe.

Hanem azért szívesen látták, emberséggel fogadták.

Egy két napi tobzódó heverés alatt minden kívánatos jókkal eltelt a Vokurka Vendel hétrét zuzája. Most már csupán csupán földre éhezett. Hol van az ő birtoka? Adják oda neki a Vokurka-dominiumot!

A már megérkezett fiskális még évődött vele, hiszen már volt rajta! Hogy-hogy? Hát éppen az ő földje fölött köt ki a tutaj. Meglátni csak akkor fogja, ha leszalad róla a Tisza árja.

Addig is azonban van egy kevés Hübner a dolognak.

Maga a kincstár követel három évi utadót, az négy forint ötven krajcár az ügygondnoki díjak expenznótája legalább másfél rőf hosszú, majdnem akkora, amilyenre a szegény Vokurka Vendel ábrázata megnyult — mindezek halatán.

Mikor aztán töviről-hegyire megértette az egész ármányos földsíkkasztás szövevényét, — melynek nagy ártatlanul áldozata lett, ravasz alázattal megvakarta a tarkóját s így szólt:

— Tekintetes ügyvéd ur, ha már ennyiben vagyunk hát, én meg szeretném ezt az én birtokomat átíratni, úgy amint van, a komámra a Vokurka Janóra. Tetszik tudni megérdemli tőlem: Mig oda voltam ő viselte a gondját a népeimnek.

nemzetiségi agitátorok és fegyverre szőlítették *Kubinyi Györgyöt*, amiért ellenük fölmert szólni a parlamentben. Csak egy dolog van még hátra, az, hogy Rakovszky is provokálja Kubinyit, hogy elintézzé valahogyan a nyakába szakadt kellemetlen ügyet. Rakovszky mondotta azokat a kifejezéseket, amelyeket Kubinyi György fölhozott a képviselőházban. És mondotta azokat olyankor, a mikor már nem volt katonatiszt.

Mi ugyan nem tartjuk megokoltnak, hogy katonatiszt mondhasson olyanokat, mint Rakovszky, de hát, a ki ebben enyhítő körülményt lát, ám lásson. Mi azt tudjuk, hogy Rakovszky még hatonatiszt korában is magyar állampolgár volt, tehát akkor sem lett volna szabad azt mondania; *Ich kenne keinen König, ich kenne nur einen Kaiser*. Mi ezért is felelőssé tesszük Rakovszkyt, mert most már kétségtelen, hogy ezt a kitélt használta. De kétségtelen az is, hogy Rakovszky már képviselő korában mondotta a másik inkriminált kitélt: *In diesem Lande kann man nich leben, aus diesem Lande muss jeder anständiger Mensch auswandern*. Tanuk vannak rá, hogy Rakovszky ezt nem így mondotta, ennyiben kénytelenek vagyunk Kubinyi György közlését helyreigazítani. Rakovszky nem azt mondotta: *In diesem Lande kann man nich leben, hanem azt, hogy: In diesem Sauland kann man nich leben, aus diesem Saulande muss jeder anständiger Mensch auswandern*.

E: magyarul annyit jelent:

Ebben a disznó országban nem lehet megélni ebből a disznó országból minden tisztességes embernek ki kell vándorolnia.

És hogy Magyarországot értette, azt egy másik kijelentése is bizonyítja, olyan kijelentés, amelyet szintén képviselő korában tett Radovszky István. Ez a kijelentés így hangzik: *Ich hätte ja nichts, dagegen, dass die Magyaren parlamentisiren sollen, ich wolle nur sie schicken ihre Abgeordneten nach Wien in den Reichsrath und nicht in das jüdische Saunest, Budapest.*

Ez magyarul annyit jelent:

Semmi kifogásom sem volna az ellen, hogy a magyarok parlamentet tartsanak; csak küldésük képviselőiket Bécsbe, a Reichsrathba, nem pedig a zsidó disznófészekbe, Budapestre.

Ha Rakovszky ur emlékezik, tudja, hogy hol és mikor mondotta ezeket. Ha meg nem emlékszik, annyit már is elárulhatunk neki, hogy a vasuton tette ezt a famozus kijelentést egy igen jó nevű ur és neje előtt azoknak legnagyobb csodálkozására. Ha pedig mindezek dacára sem tudna visszaemlékezni, nevekkel is szolgálhatunk olyan képviselőknél, akik ezt az ügyet a képviselőházban szóvá akarják tenni.

Mert kell, hogy ott szóba kerüljön. Lehetetlen, hogy a képviselőházat az a vád érhesse, hogy olyan embert tűr meg a falai között, aki ilyen kijelentéseket tesz s amellet még játsza a nagy hazafi szerepét, terrorizálva, botrányokat csinálva, gázolva másoknak egyéniségében.

De lehetetlen, hogy szóba ne kerüljön a szabadelvű párti *Kubinyi Arpádnak szerepe is, melyet ebben az ügyben magára vállalt*. Ugy halljuk, hogy Kubinyi nem átalott a pánszláv Pifko mellett segédül felcsapni egy olyan szabadelvű párti képviselő ellen, aki a pánszlávok hazaellenes működését stigmatizálta. Megvalljuk, hogy ezt nem értjük s ha ebből a szabadelvű pártra lehet következtetni, akkor igazán szomorú állapotok és irányok lehetnek a szabadelvű pártban“.

Félreismerett halott.

(A megláncolt holttest története.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, május 24.

Megirtuk a minap, hogy Budapesten egy holttestet fogtak ki a Duna hullámaiból, mely nehéz vasláncsal körül volt csavarva és kezé-lába is meg volt kötözve. A hullát akkor be-szállították a tetemnézőbe és mivel ismerőse nem akadt, lefényképezték és mint ismeretlent eltemették.

A *Kölnische Zeitung* akkor egy budapesti táviratot tett közzé a megláncolt holttestről és azt írta, hogy a budapesti rendőrség a holttestben *Romagnoli* anarkistára ismert. Ezt a hirt a nevezett lap utján megirták a többi világlapok is s belekerült a *The Daily Telegraph*-ba is, a mely azonban csak nagy fentartással fogadta a hirt.

Az angol rendőrség a *Daily Telegraph* utján értesült az esetről és két detektívjét Budapestre küldte, hogy állapítsák meg, vajjon tényleg *Ramagnoliról* van e szó.

Romagnolit névleg ismerték már az összes rendőrfőnökségek. Az argentiniai köztársaság egyik nagyobb városának rendőrségén nemrégiben megjelent egy *Cacares* nevű ember és elmondta, hogy ismer egy olaszt, a ki Sanlából érkezett és a kinek fellépése határozott gyanút ébresztett benne. A rendőrség megbízást adott neki a gyanus idegen megfigyelésére. Szoros baráti viszonyt kötött ekkor az olaszsal s így megtudta tőle, hogy a *pattersoni* anarkisták vezetősége hetvenkét tag közül sorshuzás utján őt bizta meg a német császár meggyilkolásával. Az anarkisták ugyanis a német császárral óhajtottak először végezni, de már kijelölték azokat a férfiakat is, a kiknek a többi uralkodó élete ellen kell támadniok. *Romagnoli* szenvedélyes gyűlölettel beszélt el, hogy nagy örömet okozott neki a megbízás. Egyszer azonban eltűnt az argentiniai városból és csak később tudták meg, hogy a *Hella* nevű gözösön elvitorlázott. Táviratban hívták fel a londoni rendőrség politikai osztályát, hogy tartsa figyelemmel a kikötőbe érkezett hajó utasait, mert alapos a gyanu, hogy *Romagnoli* London felé vette útját. A londoni rendőrség alapos megfigyelés alá vette a hajókon érkező idegeneket, de *Romagnolit* még sem tudta kézrekeríteni.

Most, a mikor az anarkistáról az ismert szenzációs hír bejárta a lapokat, *Owen Faiford* és *Hugó Methuen* az angol detektíveknek két legügyesebbikje Budapestre jöttek. Inkognitójuk megőrzése mellett elmentek a főkapitányságra, a hol mint érdeklődők kérték, hogy mutassák meg nekik annak a megláncolt holttestnek a fényképét, melyet a napokban fogtak ki a Dunából.

Kérésüket teljesítették és felmutatták nekik a kívánt képet. A detektívek konstatálták, hogy a hulla nem *Romagnoli* hullája, sőt nem is hasonlatos hozzá.

Annál nagyobb meglepetés érte azonban a detektíveket. A felmutatott fényképen felismerték *Harris Jacko*, egész Európában ismert gonosztevőt, a ki egy internacionális tolvajbandának volt évek hosszú során át intézője s a kit a londoni és a párisi rendőrség évek óta eredménytelenül köröz.

Röviddel ezelőtt ugyancsak sok dolgot adott a londoni rendőrségnek. Mintegy négy hónapja a London melletti *Devenshield*ben garázdálkodott, a hol lord *Ramington*, egy előkelő politikusként házában követett el nagyobb lopást. Akkoriban terjedelmesen írtak az angolországi lapok az esetről. Mindezeideig a leg-

szorgosabb nyomozás sem volt képes eredményre vezetni. Ramington házába egy előkelő hölgyismerőse révén volt szabad bejárása. Harris egyike volt a legveszedelmesebb gonosztevőknek; több nyelvet beszélt, értett a politikához s világias modora lehetővé tette, hogy a jobb társaságokban is megforduljon. Ramington lord előtt mint Sir Welton amerikai gyáros szerepelt s azt mondta Ramingtonnak, hogy gyáralapítás ügyében jár Angliában.

Egy reggel azt vette észre Ramington, hogy pénzszekrényéből körülbelül 5400 font készpénz és nagyobb mennyiségű értékpapír hiányzik. A pénzszekrény sértetlenül maradt, úgy szintén a lakásban sem látszott nyoma, hogy valaki erőszakos uton jutott volna a szobákba. A lopás napján Ramington Londonban időzött, leányát meglátogatni, a kit egy ottani nevelőintézetben helyezett el, mivel neje házasságának második évében meghalt. A házában csupán egy szolgáló és egy kocsis maradt. Az eset napján a délutáni órákban egy parasztosan öltözött ember jött Ramingtonékhoz s a kocsisnak azt az üzenetet hozta a szomszéd helységből, hogy azonnal siessen haza, mert apja halálosan megbetegedett. A kocsis haza érve, apját egészségesen találta. — Azt hitte, hogy valaki rossz tréfát üzött vele. A szolgát pajtásai mulatni hívták, s ez is csak estefelé tért haza. A rendőrségi nyomozás megállapította, hogy a büntetett nyilvánvalóan ez idő tájt hajtotta végre a tettes s a személyzetet szintén a nevezett ürügyek alatt ő távolította el a házból.

A rendőrség folytatta a nyomozást s a pénzszekrény kulcsán néhány atomnyi stearin anyagot talált. Az a gyanu merült tehát fel, hogy a tolvaj fagygyu vagy hasonló anyagból lenyomatot készített a kulcsról és erről aztán elkészítette annak mását. Titokban kiterjesztették a nyomozást Sir Weltonra is s a nyomozás meglepő eredménnyel végződött. Lakásában ugyanis ráakadtak a lenyomathoz használt anyagra és néhány levélre, a melyek határozottan bizonyították, hogy Sir Welton a tettes. A jómadár ekkor nyomtalanul eltűnt. A szekrényben talált álszakálok alapján az a gyanu merült fel a rendőrségben, hogy Sir Welton csak álnév és viselője álcázott gonosztevő. A kutatás be is bizonyította, hogy a tettes nem más, mint Harris Jack. Ez 1901. január havában történt. Azóta mit sem hallottak a gonosztevőről, ámbár folytonosan éber figyelemmel kísérték. Hogy miként került Harris Jack Budapestre és mi okozta öngyilkosságát, arról fogalmuk sincs a londoni rendőrközegeknek.

A budapesti rendőrség ma hivatalosan kijelenti, hogy angol detektívek egyáltalán nem jártak a rendőrségen. Fényképet sem mutathattak fel, mert a teljesen feloszlott holttestről többszöri kísérlet után sem sikerült a felvétel. Annyi tény, hogy a holttestben senkire sem ismertek rá és az sem *Romagnoli*, sem *Harris Jack*. A főkapitányság az ismeretlen halott ügyében nyomoz. A holttest ruhájában egy gyógyszerári ostya borítékot találtak, amelyen a következő felírás olvasható: „*Otto Schneider, Löven apotheke in Dresden.*”

Valószínű tehát, hogy az öngyilkos, vagy meggyilkolt ember Drezdában is megfordult. A cipője huzójában: „*Dorndorf*” felírás van, ami vagy a gyáros nevét, vagy a községet jelenti, ahol a cipő készült. Az aranyórájában *G. D.* monogrammot találtak. Két titkos fiók kulcs is volt a holttestnél, amelyről megállapították, hogy *Bráma-féle* pénzszekrényhez tartozott, s hogy a budapesti *Oeti-féle* vasöntődében készült. A boncjegyzőkönyv szerint *testén külérőszak nyo-*

mai nincsenek s öngyilkosság esete forog fenn, erre vall az is, hogy a kezén levő zsinég csak úgy van rácsavarva, amelyet valószínűleg az öngyilkos maga csavart a kezére. A rendőrség átnézte a külföldi hatóságok által körözötték névsorát és személyleírását, de az öngyilkosra egy személyleírás sem illik. A rendőrség megkereste az összes külföldi hatóságokat a kifogott holttest ügyében.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Fenevgyerekék, bohózat.
Vasárnap: Délután: A kis szökevény, operette.
Este: Domi, az amerikai majom, bohózat. Dunay Arpad vendégfellépéssel.
Hétfő: Délután: Rip-Rip, operette. Este Párisi élet, operette.
Kedd: Szünet.

* *Delila*, a szerelem sóvárgó delnő vetette ma ki hálóját a nyári színház színpadán Rosweinra, ki *Beregi* személyesítésében a szenvedély, az érzéki szerelem valóságos típusa volt. Az ily szerepben találja meg leginkább helyét vendégművésznünk, ki a túlaradó érzelmek ecsetelésében kiválóat tud nyújtani. Egy-két nagyobb jelenetében valósággal magával ragadta a közönséget és a taps nyílt színen is felhangzott. Beregi ezen sikere csak azáltal vált teljessé, hogy oly partnere volt, mint *Angyal Ilka*, kinek játéka és mérhetlen szenvedélye érthetővé tudta tenni Roswein őrjöngő szerelmét. Őt is zajosan megtapsolták és több ízben hívták a függöny elé. A jó összejátékban része volt *Lászlónak* is. *Mezei* szokott jó alakításával tünt ki.

* *Pünkösöd a színházban*. Pünkösöd két napján négy előadás lesz a színházban. Ünnepe után való kedden azonban nem játszik a társulat, csak próbákat tart délelőtt és délután. Pünkösöd első napján délután *A kis szökevény* kerül színre a címszerepben *Felhő Rózsival*, este *Domi az amerikai majom*, Nestroy öt felvonásos bohózata. Ebben a darabban a színtársulat tagjai közül nagyobb szerepet játszanak *Fenyéri Mór* (gyarmatos), *Menszáros Margit* (a leánya), *László Gyula* (volt francia tiszt), *Klei Mariska* (5 éves gyermek), *Palágyi Lajos* (kallauz kapitány), *Szadai Ferenc* (néger), *Polgár Sándor* (mindenes), *Komlósi Ilona* (leánya). A címszerepet, a darab cselekményét mozgó majmot *Dunai Arpad* majomutánzó játsza. Az ő mutatványai számára a színpadon külön szerek lesznek, hogy a magasban kuszszék-mászszék. — Ünnepe második napján délután *Ripp van Winkle* operett, este *Párisi élet* operett kerül színre, Offenbachnak ezt a kedves darabját a nyári színházban először játsszák.

* *Thaly Kálmán Ocskay brigadérosról*. A *Századok* legújabb füzetében *Thaly Kálmán* „Néhány adat Ocskay László életéhez” cím alatt *Jókai Mór*nak „Szeretve mind a vérpadig” című regénye és *Herceg Ferenc* „Ocskay brigadéros” című drámája megjelentének alkalmából összegezi az Ocskay Lászlóra vonatkozó új adatokat Thaly bizonyára a leghivatottabb a Rákócy-kornak jellemzésére és mivel az Ocskay-polémiák folyamán éppen reá sokan hivatkoztak, itt közöljük értekezésének a Herceg Ferenc drámájára vonatkozó részét:

„Ez utóbbi (az Ocskay brigadéros) rendkívüli színpadi hatást keltett, mostanában sokat emlegetik és sűrűn adják. Az igen vitéz és igen kalandos, de mint könyvben, elvetemült condottieri-jellemű és sokszoros menthetetlen áruló (végül haza- s fejedelem-áruló) Ocskay László alakjának a tragikai végkifejződés szempontjából rokonszenvesebbé tételében a színpadi hatás kedvéért, a történelmi valóság rovására a t. drámaíró nem lépte-e túl a költőnek megengedett határokat? . . . ámbár jogom volna bírálni, nem tekintem én föladatomnak. En, amit és amint Ocskayról a nevezett munkámban kétségtelen hittelű forrásokból merítve irtam: fentartom az utolsó betűig; mert a történelmi Ocskay László alakja nem változhatik, mint a színpadié, hatások

kedvéért, költői phantasmagoriák szerint. A história igazság, ha azt megállapítani sikerült, szent, illethetetlen és örök.”

* *Kövesy Albert* társulata. Ujvidéken e hónapban kezdte meg előadásait *Kövesy Albert* kecskeméti színtársulata. Bemutató előadásul *Herceg Ferenc Ocskay brigadéros*a került színre. A közönség lelkesültséggel tapsolta a darab szereplőit, akik közül *Almássy*, *Benedek Gyula* és *Nagy Dezső* tetszetek leginkább. Második este a *New-York szépet* adták zsufolt ház előtt. Az énekes személyzet bemutatkozása is lelkes tüntetések közt folyt le. A sikerben *Aradi Assael Aranka*, *Ragányi Iza*, *Tarnay Leona*, *Radványi Nagy Gyula* és *Latabár* osztozkodott. Az előadásokat 24 tagu katonazenekar kíséri. A közönség meleg érdeklődéssel támogatja a kitűnően szervezett társulatot.

Bilinski bankkormányzó Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 24.

Bilinsky Leo lovag, az Osztrák-Magyar Bank kormányzója, állásával járó kötelezettségnek ismerte, hogy Magyarország gazdasági viszonyait közvetlen tapasztalásból megismerje, hogy megyőződést szerezzen, hogyan funkcionál a bank a paritás alapján, melynek létesítése jó részben az ő érdeme is, mert az ő pénzügyminisztersége alatt kapta az Osztrák-Magyar Bank ezt a szervezetet, amelylyel ez idő szerint is kétségbevonhatlanul nagy sikerrel működik.

Eddig még egyetlen bankkormányzónak sem jutott eszébe, — még *Kautz* Gyulának sem, pedig ő volt az egyetlen magyar kormányzó — hogy Magyarország iparával és kereskedelmével közvetítés nélküli, szívélyes viszonyba lépjen. Nagyon helyesen tette *Bilinski*, hogy a paritás elvének hódolva, Magyarország jelentőségteljes kereskedelmi és ipari piacait nyilatkozásra szólítja: hogy mondják el neki, mi a kívánni, mi a tenni való.

Mikor a szomszédos Szegeden és Temesváron a város hatósága meleg szavakkal üdvözölte *Bilinski* Leo lovagot, az osztrák-magyar bank kormányzóját, a magas méltóságban álló közigazgatási férfit az hangsúlyozta az üdvözlő-beszédre adott válaszában, hogy bejárja azokat a magyar városokat, melyekben a banknak fiókja van, mert közvetlen tapasztalatból kívánja tudni, hogy hol, mire van szükség avégből, hogy a kereskedelem és ipar magasabb polcra emelkedjék.

Bilinski lovag. Arad illusztris vendége és a kíséretében levő vezértitkár, rohonci *Pranger* József tehát, még mielőtt hozzánk érkezett volna, már megismertették látogatásuk célját, azt a komoly és nagyfontosságú célt, mely őket hozzánk vezérli.

A magas állású vendégeket akkor is magyaros vendégszeretettel fogadná Arad közönsége, ha csak szórakozás okáért jelentek volna meg e város falai között, így azonban reményteljes várakozással figyeljük tanulmányutjuknak eredményeit, hiszen ha ők azt akarják, hogy ebben az országban a kereskedelem és ipar magasabb polcra emelkedjék, akkor a mi törekvéseink diadalát akarják és ezért mi nekik csak tisztelettel és hálával adózhatunk.

Szívesen, a legnagyobb készséggel feltárjuk előttük a mi szerény közigazgatási viszonyainkat, melyeknek különben az aradi bankpalotában feltalálható adatok hű képét mutatják. Meggyőződhetnek ezen adatokból, hogy becsületes, tiszta közigazgatási viszonyok között élünk s hogy az aradi piac föltétlenül érdemes arra a bizalomra, mely az itteni iparunk és kereskedelemnek magasabb polcra leendő emelése körül fontos hivatással bír.

A kormányzó megérkezéséről s mai Aradon időzéséről a következőkben számolunk be.

(A fogadtatás.)

Ma érkezett Aradra *Bilinsky* Leó lovag, a bank főkormányzója, rohonci *Pranger* József vezértitkár kíséretében, hogy megismerje a bank új palotáját, átvizsgálja aradi fiókját és egyszersmind megismerje Aradvárosát, melynek kereskedelmi és ipari viszonyait beható tanulmányozás alá akarja venni.

A főkormányzó, — akit nemcsak a pénzüntézetek, hanem Aradváros egész közönsége örömmel lát vendégül — delután 3 óra 44 perckor érkezett meg Temesvár felől. Jóval a vonat érkezése előtt egészen megtelt a pályaház perronja azokkal, akik *Bilinski* lovag fogadtatására megjelentek.

Pontosan rohogott be a Temesvárról érkező személyvonat, mely *Bilinski* Leo lovagot hozta. Társaságában voltak *Pranger* József vezértitkár és *Lacay* Gyula, az aradi fiók főpénztárosa, aki a déli vonattal utazott el a kormányzó elé. Amikor az előkelő vendég kilépett az I. osztályu szalon-kocsiból, éljenzéssel fogadták őt az üdvözlésre megjelentek. Majd előlépett *Salac* Gyula kir. tan. polgármester, és röviden, szívélyes szavakban üdvözölte magyarul a vendéget. Azt mondta a polgármester, hogy Arad egész közönsége nevében szíve egész örömeivel üdvözli a kormányzót és kívánja, hogy jól találja magát Arad falai között.

— Isten hozta hozzánk Nagyméltóságodat! — fejezte be üdvözlő beszédét a polgármester. Az üdvözlésre *Bilinski* lovag németül válaszolt:

— Nem tudok magyarul — ugymond — engedjék meg, hogy németül köszönjem meg azt a szívélyes fogadtatást, melyben részesítettek. Nem ismertem városukat, pedig vágyam volt: Aradot megismerni. Örvendek, hogy most erre alkalmam lehet. Ismételten köszönöm a szíves fogadtatást.

A társaság ezután magánfogatokon, hosszú kocsisorban bevonult a városba, hol a kormányzó a Központi szállodában szállt meg. A bevonuláskor *Bilinski* lovag *Urbán* Iván főispán társaságában és kocsiján, *Pranger* József pedig *Salac* Gyula polgármester kíséretében a város fogatán jött be.

A kormányzó fogadtatására a pályaudvaron a következők jelentek meg:

Urbán Iván főispán, *Salac* Gyula kir. tan. polgármester, *Apor* Gyula, *Berán* Antal, *Bing* Vilmos, *Böhm* Adolf, *Bing* Ede, *Domány* József, *Edvi-Ilés* László, *Eles* Armin, *Gebhart* István, *Grób* Jenő, *Heinrich* Sándor, *Hercel* Bernát, *Kristyóry* János, *Kneffel* Lajos, *Kohn* Zsigmond, *Klein* Ignác, *Lacay* Gyula, *Laubner* Dezső, *Maresch* Gyula, *Maurer* Károly, *Marschali* Lajos dr., *Magary* Ferenc, *Neuman* Dániel, *Ottenberg* Tivadar, *Onku* Miklós, *Reinhart* Gyula, *Reicher* Ferenc, *Steigervald* Alajos, *Rajku* Sebők, *Szalay* Károly, *Schwarz* Simon, *Tagányi* István, *Trutia* Péter, *Tedeschi* Viktor, *Inokai* Tóth Lajos, *Vásárhelyi* László, *Wadovszky* Gusztáv, *Walder* Gyula, *Weisz* Sándor.

(Az aradi pénzüntézetek tisztelgése.)

A szállodából *Bilinski* kormányzó a főispán fogatán hajtattott az OMB. Erzsébet-köri palotájába. Itt a kormányzó rohonci *Pranger* vezértitkár, és a bank aradi tisztviselőinek kíséretében tüzetesen megtekintette a fiók aradi új épületét és ez alkalommal megelégedésének adott kifejezést afölött, hogy a palota berendezése aradi iparosok munkájából került ki.

Az osztrák-magyar bank palotájában *Lacay* Gyula főpénztáros fogadta a kormányzót. A bank aradi főnöke: *Martiny* Gyula ugyanis Karlsbadban üdül, s miután az aradi fiók vezetősége is csak szerdán, az *Aradi Közlöny*-ből értesült arról, hogy a kormányzó Aradra jön, *Martiny* főnök a mai napra már nem jöhetett haza. A kormányzó különben — mint említettük — megelégedésének adott kifejezést a látottak felett.

A kormányzó az aradi fiók épületében fogadta az aradi pénzüntézetek küldöttségének tisztelgését, kik *Bing* Edének, mint az OMB. legrégebb cenzorának vezetése alatt tiszteltek a kormányzónál. A küldöttség vezetője a kormányzó jóakarátát kérte ki az aradi pénzüntézetek részére, melyek ugyszólván állandó összekötetésben vannak az osztrák és magyar bankkal. A kormányzó sokat tehet az aradi pénzüntézetek és így az aradi pénzüntézetek érdekében. Kétszeresen szükség van tehát az ő támogatására.

A kormányzó szívélyes szavakkal válaszolt a küldöttség vezetőjének szavára. A vezetése alatt álló bank — mondta — egyes magán embereknek épen nagyságánál fogva hitelt nem nyújthat. Az aradi pénzüntézetek közvetítik tehát az érintkezést, s ennél fogva az osztrák-magyar banknak is érdeke, hogy a viszony a helyi pénzüntézetek között állandó és jó legyen. A maga részéről igéri, hogy mindent el fog követni a közös érdekek kölcsönös kielégítésére.

A delután hátralévő részét a kormányzó látogatásokkal töltötte el. Vízitett *Urbán* Iván főispán és *Salac* Gyula polgármesternél, kik ugyancsak még a delután folyamán visszaadták a látogatást.

(A bankett.)

A Kehér Kereszt télikertjében diszes lakoma volt este 8 órakor *Bilinski* bankkormányzó és *Pranger* vezértitkár tiszteletére. — Aradváros egész előkelősége megjelent ezen a disz-vacsorán, melyen az elmondott pohárköszöntőkből nemcsak Arad közönsége, hanem az egész magyar nemzet tanulságot merithet.

A diszes terítékű banketten megjelent az aradi kereskedelmi és ipari körök egész előkelősége. A főhelyet természetesen *Bilinski* kormányzó foglalta el. Tőle jobbra ültek a patkó alakú asztalnál: *Urbán* Iván főispán, *Pranger* vezértitkár, *Kristyóry* János, *Szalay* Károly és *Parec* György, a kormányzótól balfelé: *Salac* Gyula polgármester, *Tagányi* István, *Domány* József, *Neuman* Dániel és *Reicher* Ferenc. A főhelyvel szemben *Neuman* Adolf, *Maresch* Gyula, *Bing* Vilmos és *Hercel* Bernát.

A negyedik fogásnál szólásra állott fel *Salac* Gyula polgármester és poharát a kormányzóra üritvén, a következőket mondta:

Az államgazdaság és a közgazdaságnak két fontos tényezője van: az ipar és a kereskedelem. E két eszköz az, mely egy nemzetet gazdaggá, nagygyá képes tenni. E két fontos tényezőnek egy még fontosabb eszközre van szüksége, hogy az állam jólétét, előrehaladását, tekintélyét növelhesse: s ez az eszköz a pénz. Fontos ez az eszköz, melynek fontosságát a német így fejezi ki:

— Geld regiert die Welt!

Felfogták ezen eszköznek a fontosságát a régiók is hiszen ismeretes a latin nyelv ezen szállóigéje: „nervus rerum.” A hitel és a pénz az a két dolog, mely minél szükségesebb annál jobban kell, hogy megfeleljen a közönség követelményeinek. Magyarország és Ausztria államgazdaságának ezen fontos része az Osztrák és Magyar Banknak kezeibe van letéve. A legjobb intézmény is munkássága eredményében irrelevans, ha a végrehajtó hatalom olyan kezekbe van letéve, mely a helyes irányt eltévesztve, csak munkál, de eredményt fel nem mutat. Mi e tekintetben nyugodtak lehetünk, mert az O. M. B. vezetése egy olyan nagy tehetségű, széles látókörű, előkelő műveltségű államférfiura van özva, kinek pusztá személye garancia arra, hogy e fontos tényezők céljukat nem tévesztik, hogy a bank működésének helyes irányt szabnak. Lehetetlen tehát nagybecsülésünknek, szeretetünknek kifejezést nem adni az olyan vezető férfiú iránt, akivel szemben mindannyian általános bizalommal viseltetünk. Poharát emeli tehát a kormányzóra — kívánva, hogy az Isten ő nagyméltóságát igen sokáig éltesse! (Éljenzés.)

Salac Gyula polgármesternek átgondolt, frappáns hatású beszédét lelkes éljenzés kísérte. Ennek lecsillapultával szólásra állott fel *Kristyóry* János, ki emelkedett hangú beszéddel

köszöntötte fel *Pranger* Józsefet, az osztrák-magyar bank vezértitkárát.

Azt a nagyhatású beszédet, mely hivatva van Magyarország politikai és pénzügyi köröknek érdeklődését felkelteni, a kormányzó a következőkben mondotta el:

Bilinski Leon lovag: A polgármester szavaiból, a ki őt felköszönteni szíves volt, valamelyest megértett, de mivel a szép magyar nyelvet nem beszéli olyan jól, mint a polgármester, engedjék meg, hogy mondani valóit németül, anyanyelvén mondhasssa el. (Halljuk!) Midőn a király kegyelme és mind a két állam kormányának bizalma az O. M. B. kormányzói tisztebe juttatta őt, elhatározta, hogy a vezetése alatt álló bank fiókjait sorra meglátogatja, nem csupán azért, hogy a bank fiókok vezetéséről, — a mely valóban mintaszerű és példás, — meggyőződjék, hanem főképp, hogy a lakosság életviszonyairól, gazdasági helyzetéről és bajairól, a mennyire lehetséges, saját tapasztalatai alapján meggyőződést szerezzen. Miután pedig Ausztriát az előbbi évekből jobban ismeri, első sorban Magyarországot és viszonyait kívánta behatóbban megismerni. (Helyeslés.) Igen tisztelt Uraim, — folytatta a kormányzó, — a nap-tár szerint rövid, de esem nyekben oly élénk időszak volt ez, hogy szinte kénytelen annak mérlegét megállapítani. Első sorban hálásan emlékezik meg arról a barátságról, jóindulatról és vendégszeretetről, a melyet tapasztalt, és a mely a magyarok sajátja.

Másod sorban kiemeli, hogy Magyarország mily következetesen, kitartóan és céltudatosan fejlődik a közgazdaság, a nemzeti jólét emelése körül. Az O. M. B.-nak kötelessége, hogy ezen célokat előmozdítsa, mert az O. M. B. Magyarországon épp úgy magyar bank, mint Ausztriában osztrák bank és a magyar közgazdaságot éppén úgy tartozik támogatni, mint az ausztriai. Bizonyos termelési ágakban verseny áll fenn a Lajtán inneni és túli államok között: a bank éppén úgy tartozik istápolni, ha például valamely magyar iparág az osztrákkal versenyez, mintha viszont az osztrák mezőgazdaság a magyarral veszi fel a versenyt.

A mint a polgármester ur a loyaltás és az igazság szeretetét hirdeti, kéri, hogy higgyenek szavainak, hogy Magyarországon egy lépést sem tesznek a magyar érdekek ellen, a mint Ausztriában sem az osztrák érdekek rovására. A legszigorubb paritást kívánja gyakorolni és ha ő születésére nézve osztrák is, épp annyira szívén hordja a magyarok ügyét, mint az osztrákokét. És ha azt kérdik, hogy mily benyomásokat szerzett körutjában, elmondhatja, hogy meg van lepve a magyar városok iparának, jólétének fejlettségétől és külső szépségétől.

Arad maga valódi nagy város, ha az ember az „avenue“-jén végig megy, csak gátlulálhat a város polgármesterének. Köszöni, hogy ezen a rekkenő meleg napon annyian összegyűltek. Köszöni az áldozatot, hogy az ő tiszteletére ide jöttek. A főispán ur ő méltóságát és a polgármester ő nagyságát élteti. (Éljenzés.)

Lelkes jelenet következett a kormányzó nagyhatású beszédére. A cigányok rázendítettek a lengyel himnusra, a megjelentek pedig percekig éljenzve ünnepelték a politikai felvilágosodottsággal bíró kormányzót.

Rohonci *Pranger* József emelt poharat ezután az osztrák-magyar bank cenzoraira, kik példátlan lelkiismeretességgel teljesítik kötelességüket. Annyira szívén viseli mint magyar hazafi Magyarország érdekeit hogy a legkisebb felszólalásra is kész orvoslást nyújtani. Hosszabb beszédben élteti az OMB. aradi cenzorait.

A vezértitkár-nak magyar nyelven elmondott beszédét lelkes éljenzés kevette.

Tagányi István Aradváros és Aradvármegye népszerű főispánját: *Urbán* Ivánt éltette leirhatatlan lelkesedés közepette.

Ottenberg Tivadar *Salac* Gyula polgármestert, *Böhm* Adolf pedig *Pranger* Józsefet éltette.

Nem csekély lelkesedést keltett *Reicher* Ferenc tosztja, ki az önálló magyar nemzeti bank

felállításának előnyeit fejtegette nagy hatás között.

Urbán Iván főispán köszönetet mondván az őt érdemtellenül ért megtiszteltetésért, Bilinski lovagra ültette poharát.

Végül Lacay Gyula, az O. M. B. főpénztárosa a betegen távollevő főnöke: Martiny Gyulára mondott nagyhatású felköszöntőt, azután a banket a legjobb hangulatban véget ért.

A vacsora menuje a következő volt:

Tok tartár mártással.
Spárga vajjal.
Angol vesepecsenye körözve.
Idei liba, uborka és fejes salátával.
Vegyes sajt.
Fekete kávé.

Borok: Magyarádi fehér.
Ménesi cabinet.
Pezsgő.

A társasvacsorán Arad notabilitásai közül a következők vettek részt:

Bilinski Leo lovag, Urbán Iván, Pranger József, Kristyóry János, Andrányi Károly, Salac Gyula, Tagányi István, Neuman Dániel, Parec György, Domány József, Szalay Károly, Bing Vilmos, Reicher Ferenc, Schvarc Simon, Ring Géza, Varjassy Lajos, Reicher Károly, Lacay Endre, Ottenberg Tivadar, Onku Miklós dr., Böhm Adolf, Hercul Bernát, ifj. Neuman Adolf, Marschall Lajos, Wadowszky Gusztáv, Trutia Péter dr., Eles Armin, Rajku Sebő, Tedeschi Viktor, Apor Gyula, Székely Miklós, Faragó Rezső, Laehne Hugó, Maurer Károly, Laubner József, Grób Jenő, Pachoffer Lajos, Varságh János, Bing Ede, Magyary Ferenc, Maresch Gyula, Gebhart István, Konsicky József, Steiner Ferenc, Eckhart Ede, Tenner Ignác, Glück Károly, Kneffel Lajos, Zima Tibor, Inokai Tóth Lajos, Funkelstein József, Cs.-Endes Dániel, Reiniger Samu, Weisz Sándor, Kohn Zsigmond.

A kormányzó holnap reggel, az Aradról 8 óra 40 perckor induló gyorsvonattal hazautazik Bécsbe a pünkösdi ünnepekre. A pályaudvaron elutazása alkalmával a megállapított program szerint Bing Vilmos fog bucsu-beszédet intézni Arad előkelő vendégéhez.

SPORT.

Aradi diákok az országos tornaversenyen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 24.

A pünkösdi ünnepek alatt Budapesten tartandó ifjúsági országos tornaversenyre az aradi középiskolák növendékei holnap délelőtt 11 óra 20 perckor indulnak.

Résztvesznek a tornaversenyen a főgymnásiumból 37 növendék és 3 kísérő tanár: Nagy Sándor, Perlaky Gábor és dr. Dobos Károly. A főreáliskolából indul 36 tanuló és 3 kísérő tanár: Palotay Antal, Jancsovits Ferenc és Sztrójinny Lajos. A tanítóképző intézetből részt vesz: 46 tanuló és 3 kísérő tanár: Szabó József igazgató, Pókász Imre és Szöllösi István. Aradról főmegye tehát összesen: 119 tanuló, 9 kísérő tanár, összesen 128.

A tornaversenyre összesen 4800 tanuló jelentkezett, s jelen lesz az ünnepélyen József kir. herceg családjával is. Az intézethez Budapesten csatlakoznak még Boros Vida főreáliskolai és Burián János főgymnásiumi igazgatók.

Főlemlítendőnek tartjuk, hogy Nagy Sándor főgymnásiumi és tanítóképző-intézeti tornatár ezélt pár hónappal nyomtatásban megjelent memorandumot küldött be Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszterhez és Zsilinsky Mihály államtitkárhoz ilyen cím alatt: „Hogyan rendeztessenek az ifjúsági tornaversenyek, hogy azok az erkölcsre és egészségre veszélylyel ne járjanak?” És hogy ezen emlékirat alapján már ez idei országos tornaversenyen több fontos újítás észlelhető.

Az aradi ifjúság szerdán, május 29 én a délutáni vonattal érkezik vissza Aradra.

+ Az Aradi kerékpár club a pünkösdi ünnepek alatt két kirándulást rendez és pedig vasárnap Temesvárra, hétfőn pedig Világosra. Indulás vasárnap reggel 5 órakor a Pölzl kávéházból, hétfőn délután pedig a városligetből.

Elfogott vízvezetéki szélhámos.

(Az „ellenőr“ ur úszalmól.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 24.

Egy egészen fiatal embert keres az aradi rendőrség már hetek óta. Egy husz éves gyerekembert, ki azonban már többszörösen büntetett gonosztevő s akinek arcképe ott van a rendőrség fekete albumában azzal a hátrattal, hogy „betörő és álkulcsos tolvaj.”

Ma végre sikerült egy polgári rendőrbiztosnak a keresett szélhámost elfogni a Hal-téren egy kapu alatt. hová az eső elől menekült.

Gödönyi Jánosnak hívják a reményteljes s egészben csak husz éves ifjút, ki Világoson született s odavaló illetőségű is. Gödönyi különböző álnévek alatt szerepelt, mint Gödölényi János, Király János, Kosztolányi János.

Betöréseit és csalásait elég ügyes módon követte el. Igy tavaly Szelle József ügyvédnél jelentkezett, hogy ő a vízvezetékől van kiküldve a házi berendezésen levő hiba kijavítására. A házban tényleg volt valami hiba a vízvezetékben, két napig dolgozott ezen Gödönyi, mialatt jól kifürkészte az élés-kamra környékét s egy őrizetlen pillanatba betört oda, s magával vitt mindent, ami elvihető volt. Ekkor azonban rövidesen elfogták s hat havi börtönre ítélték. A rendőrség kitiltotta a város területéről a börtönbüntetés leülése után el is ment Aradról, de pár hét óta ismét városunkba tette át szereplésének színterét.

Mint kitanult vízvezetéki szerelő sorba járta az Ujterem, Damjanich, Csernovics Péter és még több utcának házait. A háztulajdonosnál jelentkezett, minc a vízvezeték kiküldött „ellenőre“, megvizsgálta a vezetékét és a vizórát, azután a vizsgálatért 1—2 korona díjat követelt, mit rendszerint nyugtázott is. Megesett egyszer, hogy özv. Kabdebóné, a Damjanich-utca 14. számú ház tulajdonosnője, vonakodott fizetni, mire Gödönyi megfenyegette, hogy kvalifikálhatlan eljárásáért 100 koronát fog fizetni.

Özv. Vidulovits Mária nál a vízvezetéki számlát kérte el s azt mondta, hogy tévesen fizet 6 koronát, ezentul csak 4 koronát kell fizetnie s a leszállított havi díjat mindjárt föl is szedte. Szabó Józsefet a Karolina-utcában szintén sikerült ily módon 6 korona erejéig becsapni, Embey Ivánnét és még többeket szintén. Minden teljesített munkálatról számlát állított ki s azokra vízvezetéki igazgató és pénztáros nevét hamisította. A rendőrség a feljelentésekből rögtön tisztában volt, hogy a Gödönyi műve, rejtékhelyét azonban nem sikerült felfedezni.

Mai elfogatása után Greén Nándor, a bűnügyi osztály főnöke még a délelőtt folyamán kihallgatta Gödönnyt, ki a reki tulajdonított huncutságokból nyolc esetet beismer. Gyanúsítva van még azzal is, hogy pár hét előtt ő hatolt be álkulccsal Silberberg József Petőfi-utcai kereskedő boltjába s onnét többrele árut elvitt. Ezt a betörést azonban tagadja Gödönyi.

A rendőrség előljaratban 30 napi fogházra ítélte a vízvezetéki „ellenőr“ urat, mert a kitiltás dacára visszatért a városba. E büntetés letelte után átkisérlik az ügyészséghez, hol a különböző csalások és betörésekért fognak törvényt ülni felette.

A rendőrség a kihallgatást holnap folytatja, mert erős a gyanu, hogy Gödönyinek bűntársai is vannak.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az Erzsébet jótékony asztaltársaság szombaton este a Mirtl-féle vendéglőben rendezet heti értekezletet tart, melyre ez uton is meghívja a t. tagokat az elnökség.

Sima Ferenc megszökött.

(Sima és Gálly Romániában.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 24.

Szenzációs eseményről ad hirt egy szentesi távirat, mely szerint Sima Ferenc, a véres száju néptribun és hű csatlósa Gálly Sándor, volt lapszerkesztő, Romániába szöktek, hogy elkerüljék a reájuk váró biztos börtönt.

Sima Ferenc tudvalevőleg országgyűlési képviselője volt Szentes városának, csödjé miatt azonban le kellett köszönni mandátumáról. A szentesi nép mindamelllett szívesen ragaszkodott hozzá. Összeférhetetlen természetű ember volt. Csongrád vármegye tiszti karával örökösen hadi lábon állott, s lapjában egyik sértő cikk a másik után jelent meg Vadnay Andor, aminap elhunyt főispán és az egész vármegye ellen. Nemcsak sajtópörök terhelik azonban Sima lelkiismeretét, voltak kellemetlenebb ügyei is. A bíróság előtt 16 ügy van folyamatban ellene, részint csalás, részint sikkasztás, részint okirathamisítás miatt. Egymásután kerültek volna ezek most tárgyalásra.

A másik szökevény Gálly Sándor lapszerkesztő, Simának méltó partnere volt, ki ellen nem kevesebb, mint huszonöt ügyből kifolyólag van vizsgálat és per folyamatban.

A két demagog szökése Szentes városában nagy feltűnést keltett, mert ott még mindig sokan voltak, kik Simában a nép üldözött barátját látták. Misem jellemzi jobban a szentesiek ragaszkodását, mint az, hogy mikor először csödbe jutott, hivei között mozgalom indult meg, hogy tartozását fizessék ki.

A legutóbbi szentesi választáson is az ő jelöltje győzött. A választás után lapjában erős hangú cikkben támadta meg a csendőrséget, mely támadás miatt el is ítélték s fogságát most kellett volna megkezdeni. Ugy látszik, ez is siettetette szökését.

A szentesi rendőrség Sima és Gálly ellen köröző levelet bocsájtott ki.

A persa sah haldoklik.

(Muzaffer ed Din a halálos ágyon.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 24.

A perzsák hatalmas ura a királyok királya — mint a berlini „Lokalanzeiger“-hez érkezett magántávirat jelenti — utolsó perceit éli teheráni fényes palotájában.

Mult évi európai látogatása alkalmával sokat foglalkozott Muzaffer ed Dinnel az európai sajtó. A halvány, beteges, krol arcu hatalmas ur még élénk emlékeztében lehet mindenkinek, aki a mult évi budapesti látogatása alkalmával találkozott vele. Hosszu, lelogó fekete bajusz, férfias szépség és nyugadt, higgadt magatartás tették érdekessé őt nyugati útjában. Mesés kincseivel, pazar költségeivel méltó feltűnést keltett, ahol csak megfordult, és deszpota hajlamairól szóló hírek szinte mesészerű alakká tették Európában a királyok királyát.

Mint egy teheráni távirat jelenti, Muzaffer ed Din sahnak, minden pillanatban a halálát várják. A feloszlás jelei már mutatkoznak rajta.

Tavalyi itt tartózkodása alatt is gyak-

ran betegeskedett a perzsa sah és a kíséretében lévő udvari orvosának, továbbá az európai híres orvostanároknak nem csekély dolgot és aggodalmat okozott folytonos betegeskedésével. Az orvosok idült vesebajnak mondták a betegséget.

Muzaffer ed-Din öt évi uralkodása alatt nem csekély fáradságot szentelt Perzsia civilizálására. És épen eme igyekezete révén önmaga ellen ingerelte a fanatikus muzulmán hívőket. Uralkodása alatt mindig az volt a célja, hogy *Nazir ed-Din*, civilizáló törekvését, tovább vigye a megvalósulás felé s azt esetleg befejezze. E célból tette meg e majdnem fél évig tartó európai utat, hogy itt magának tapasztalatokat, ismereteket gyűjtve, otthon Perzsiában értékesítse azokat.

Muzaffer ed-Dinnek kétségtelenül eddig is nagy érdemei vannak Perzsia civilizálása terén. A megtört, élete delén kimerült és immár minden iránt érzéktelen kényur, ugylátszik, hamar befejező világtörténelmi pálya utját. Testben már évek óta megtört. Az ifjúkori korlátlan élvezetek áldozata lett a királyok királya, olyannyira, hogy ime 40 éves korában minden percben várják a halálát.

HIREK.

A katonaszökevény.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 24.

Tíz év óta bujdosó katonaszökevény jelentkezett az éjjel az aradi rendőrségnél. Megunta a bujdosást.

Tóth Imre duna-pentelei illetőségű a katonaszökevény, a ki elhanyagolt, rongyos ruhában, torzonborz szakállal állított be az inspekciós rendőrtiszt szobájába.

— Mit akar? — kérdezték ott tőle.

— Megjöttem, kérem.

— Kicsoda maga?

— Én *Tóth Imre* vagyok, a ki megszökött a katonáéktól és a kit már tíz éve köröznek.

Aztán elmondta részletesen, hogy mikor s miért szökött meg. Bécsben szolgált egy évig a 28-ik gyalogezredben. Az altisztek igen rosszul bántak vele, ütötték, verték, míg végre megunta a sok szenvedést és egy éjjel, mikor posztra állították, a puskáját letette a faköpeny mellé és eliramodott.

Azóta már tíz esztendő telt el. *Tóth József* sok mindenfélével foglalkozott ez idő alatt, de — az mondja — mindig résen kellett lennie, nehogy a katonakönyvét, vagy az iratait kérjék, mert azokat elő nem tudta volna mutatni. Egyszer hordár akart lenni, de mivel az okmányait nem tudta előmutatni, nem kaphatott engedélyt.

— Hát most miért jelentkezett? — kérdezte tőle a rendőrtisztviselő.

— Nagy oka van annak, kérem. A fő oka egy — asszony. Tetszik tudni, házasodni szerettem volna. De nem lehetett. Átkozott dolog ez kérem, az ember nem mozdulhatott. Pedig nagyon szerettem volna elvenni. Más ut erre nem volt, minthogy jelentkezzem a hatóság-nál. Elítélnék majd, de végre mégis csak megszabadulok és aztán elvehetem azt az asszonyt.

Tóth Imrét a rendőrség letartóztatta és ma reggel átkísértette a várba, hol majd a katonai hatóság mondja ki felette az ítéletet.

— *József főherceg* a tornászok között. *József főherceg* ma értesítette *Wlassics Gyula* kultuszminisztert, hogy a budapesti országos tornaversenyen a verseny második napján, május

hó 27-én nejevel *Klotild* főhercegnővel megjelenik. E hír nagy lelkesedést kelt a rendezőbizottság körében.

— *Szilágyi Dezső* egyetemi tanár. Budapesti levelezőnk érdekes hírről tudósít. E szerint a nemrég elhunyt *Lechner* Agoston egyetemi tanár megüresedett közjogi tanszékét irányadó körök *Szilágyi Dezső*-vel, az exminiszterrel akarják betölteni. Politikai körökben tudni vélik, hogy *Szilágyi Dezső* nem fogadja el a tanszékét.

— *Elhunyt csillagkeresztes hölgy*. Özv. *Sztáray* Antalné grófnő, csillagkeresztes hölgy, az Erzsébet-rend nagykeresztjének tulajdonosnője, ma 62 éves korában Budapesten elhunyt.

— *A megyés püspök bérmautja*. *Desseuffy* Sándor megyés püspök, mint már jelentettük, kedden kezdte meg pünkösdi bérmautját a zombolyai alesperesi kerületben. A megyés püspök kedden Nagy-Jécsán, szerdán Csatádon és csütörtökön Gabácon osztotta ki hívei közt a bérmálás szentségét. Holnap délután Kis-Komlóson bérmál és este hazatér Temesvárra a pünkösdi ünnepekre. Pünkösöd után szerdán, május 29-én folytatja ismét bérmautját és május 30-án Szt. Huberten; május 31-én Nagy-Tószegen; június 1-én Kis-Oroszon; 2-án Tobán; 3-án Magyar-Cernyán; 4-én Csőszteleken és végül június 5-én Német-Cernyán bérmál.

— *Bilinski Temesvárott*. Temesvárról jelentik: *Bilinski* lovag, az osztrák-magyar bank kormányzója az esti gyorsvonattal ideérkezett. A pályaudvaron *Molnár* főispán, *Kapdebó* alispán. *Geml* polgármester-helyettes, *Vest* Ede lovag, a kereskedelmi- és iparkamara elnöke, *Herzl*, Lloyd-társulati elnök, *Tedeschi* kereskedelmi egyesületi elnök, továbbá *Desseuffy* püspök képviselőben *Németh* felszentelt püspök, *Ambrózy* Béla báró kamarás, mint a bankcenzorok doyenje, *Blaskovics* Ferenc képviselő, *Dancer* pénzügyigazgató, az osztrák-magyar bankfiók tisztikara, valamennyi pénzügyintézet, gyár és vállalat igazgatói fogadták. A főispán és a kamara-elnök üdvözlő szavai után a bankkormányzó a Hungária-szállóba hajtatott, a hol fél 10 órakor a kereskedelmi testületek és pénzügyintézetek által rendezett fényes disztrakoma volt. A lakomán az első felköszöntőt *Telbisz* polgármester mondta a bankkormányzóra, tolmácsolván azon várakozásokat, a melyeket az új alapokra fektetett jegybank vezetőjéhez magyar részről fűznek. *Bilinski* hosszabb beszédben válaszolt, kifejtve, hogy ha az új bankszabályzatot, melynek létrejöttén mint volt osztrák pénzügyminiszter közreműködnie alkalma volt, hiven betartjuk, akkor biztosítva van a teljes egyenlőség és teljes paritás. Ily szellemben óhajt hivatalának megfelelni. Kéri a magyar köröket, akik az önálló magyar jegybank jogáról újabb tíz évre lemondottak, hogy az osztrák-magyar bankhoz legyenek oly bizalommal, mintha csak magyar bank volna. (Élénk tetszés.) Temesvár városára emeli poharát, erre a történelmi nevezetességű kulturális központra. *Petrus* József, az első temesvári takarékpénztár vezérigazgatója, rohonci *Pranger* vezértitkára emelte poharát, a ki magyar beszédben hangsúlyozta, hogy idegenben is szíves-lelélekkel magyar maradt és hazája érdekeit a legjobb erejével előmozdítani igyekszik.

A bankkormányzó ma megvizsgálta a bankfiókot, a hol a bankcenzorok testületi tisztelgését fogadta, *Ambrózy* Béla báró vezetésével. Délben a kereskedelmi- és iparkamara, a Lloyd-társulat és a pénzügyintézetek küldöttségeit fogadta, melyeket *Vest* Ede lovag kamarai elnök vezetett.

— *Öngyilkos kávéháztulajdonos*. Budapestről táviratozzák, hogy ott ma egy *Kválik* Ferenc nevű ember a Ferenc József hidról a Dunába ugrott. A hidon, a főkapitányhoz ci-

mezve egy levelet hagyott, melyben elmondja egész élettörténetét. Többek közt az írja, hogy kávéháztulajdonos volt és már 12 éves kora óta sokat küzdött. Most — írja a levélben — 68 éves vagyok, üzletemet mindig becsületesen vezettem és akaratom ellenére az utóbbi időben egy sikkasztási ügybe keveredtem. Ezt nem birta túlélni a szerencsétlen aggastyán. Holttestét mindeddig nem fogták ki.

— *A magyarádi posta*. *Schöplín* Ágoston kir. tanácsos, nagyváradai posta-távirda igazgató, az alábbi értesítést közli velünk: Arad vármegye Magyarád községben „Magyarád Arad v. m.” elnevezéssel 1901 év június hó 1-én postameszteri kezelés alatt teljes fel és leadási szolgálattal működő postahivatal lép életbe. Ezen postahivatal postai összekötését a Magyarád és Muszka-Magyarád pályaudvar között mindkét irányban naponként kétszer közlekedő gyalogküldőnc járat utján a muszka-magyarád-p. udvari postahivatallal fogja kapni. A postahivatal postatakarékpénztár közvetítő hivatala gyanánt is fog működni. A postahivatal kézbesítési kerületébe Magyarád községet osztom be.

— *Uj vizsgáló bizottság*. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a gőzgépezők és kazánfűtők képesítésére az iparfelügyelői kerületek székhelyein ujonnan szervezett vizsgálóbizottságokat állított fel. Az aradi vizsgálóbizottság tagjaivá a következőket nevezte ki: *Nesnera* Aladár ipariskolai igazgató, elnök, *Stengl* Andor iparfelügyelő, *Fényes* Kálmán máv. fűtőházfőnök.

— *Sikkasztó államtanácsos*. Pétervárról táviratozzák, hogy ott óriási feltűnést kelt *Jerdovámoky* államtanácsos letartóztatása. Az özvegy cárné védnöksége alatt álló hazafias nőegyesület pénztárából sikkasztott el óriási összegre rugó pénzt a lertóztatott *Jerdokymov*. Az el-sikkasztott összeg 350.000 rubelt tesz ki. Az államtanácsost letartóztatták.

— *Bresci politikai végrendelete*. Rómából telegrafálják: Az olasz király gyilkosa, mielőtt az öngyilkosságra határozta el magát, egy irást hagyott hátra, hogy utóljára is rugjon egyet az általa annyira gyűlölt társadalmon. A levél így hangzik:

„A gonosztevé monarchiának és sequebüknek hagyom örökös gyűlöletemet. Annál a szolgaságnál, a mit ezen a földön nekem szántak, jobbnak tartom a halált, mert az szabadság. Éljen a kommunizmus, éljen az anarkia!

Bresci utolsó levelét a santo-stefanoi fegyház igazgatója Rómába küldte.

— *Merénylő férj*. Ma délelőtt megakartá ölni Budapesten a feleségét egy elkeseredett férj *Szalma* András 52 esztendő s kőműves segéd összeveszett a feleségével, *Herpay* Erzsébettel és elkergette magától. Az asszony a nagyfuvaros-utca 25. számú házba költözött, a férj pedig vig-utca 31. szám alatt lakott. Az elvált házastársak hirt sem hallottak egymásról jó ideig. Az utóbbi hetekben azonban gyanus híreket vittek a férjnek. A 46 éves asszony kicsapongó, kedveseket tart és éli a világát. A férjet nagyon felbosszantotta a dolog s elhatározta, hogy megöli az asszonyt. Ma reggel kileste a feleségét a Mária-utcában, s hátulról rásütötte a revolverét. A golyó derékon találta az asszonyt, aki hangos sikoltással roskadt össze. A lövésre a járókelők elfogták a merénylő embert s átadták a rendőrségnek. A súlyosan sebesült asszonyt a mentők bevitték a Rókus-kórházba.

— *A kápolnai csata évfordulója*. Mint minden évben, az idén is kegyeletes ünnepséggel a kápolnai csata évfordulója alkalmából *Kápolnán*, a honvédelem előtt. Reggel tíz órakor a kápolnai templomban gyász isteni tisztelet volt. A misét *Sebestyén* Ferenc volt negyvennyolcas

honvéd, nyugalmazott lelkész mondta. A mise énekeket *Lányi Ernő* vezetésével az Egri Dalkör adta elő. Mise után a nagyszámú közönség zászlók alatt a honvédemlékhez vonult, hol az ünnepséget az Egri dalkör a Himnuszszal nyitotta meg. Ezután *Szabó József* joghallgató elszavalta *Abrányiak* „A kápolnai csataterén” című költeményét. A Dalkör éneke után *Tárkányi Béla* joghallgató mondott ünnepi beszédet. *Kálnoky István* joghallgató *Bajza József* Apotheozisát szavalta, majd *Kovácsy Dezső* lelkes beszéddel megkoszoruzta az Egri kaszinó megbízásából a honvédemléket. A sikerült ünnepet a Szózat-tal zárták be. Az ünnep után banquet volt, melyen sok hazafias felkészített hangzott el.

— **Sikkasztó községi bíró.** A borossebesi járásban lévő *Szelezsány* község bíráját *Baross Ferenc dr.* főszolgabíró fölfüggesztette állásától és hivatali sikkasztás miatt vádat emelt ellene az aradi kir. törvényszéknél. *Galea György* a fölfüggesztett községi bíró, aki arra használta fel a bírói állást, hogy a kezelése alatt lévő községi pénzeket kamatra adta ki és az ilyképen befolyt összeget a saját céljaira fordította. Ha azonban a kamatokból nem birt magának pénzt teremteni, attól sem riadt vissza, hogy magát a tőkét folyósítsa a zsebe számára. A község lakossága természetesen mindezt tudta és jó ideig tűrte is, míg végre *Urbán Iván* főispánnal jelentést tettek, mire aztán erélyes vizsgálat következett. Így került a nyilvánosság elé a szelezsányi bíró turpissága.

— **Ítélet a lövöldöző diákok fölött.** A budapesti kilencedik kerületi felső kereskedelmi iskolában, mint annak idején jelentettük, ugyancsak botránnyosan viselkedett néhány diák. Egyikőjük *Flaubert*-puskával és revolverrel járt az iskolába és több pajtásával a délközi szünet alatt céllövészetet rendezett az iskolában. De ennél még nagyobb bünt is követtek el, meglópták az iskolai könyvtárat és az így szerzett pénzt elmulatták. Az iskola tanári kara a vássott diákok fölött törvényt ült és meghozta ítéletét, melyet a közoktatásügyi miniszterhez terjesztettek föl. A miniszter helybenhagyta a tanári kar ítéletét, amely *Úrge Lajost*, aki osztálytársára rálőtt s aki lelövélssel fenyegette tanárait is, kizárta az ország összes kereskedelmi iskoláiból. Cinkostársait: *Diamant*, *Wenbauer* és *Török* tanulókat pedig kitiltotta a IX. kerületi felső kereskedelmi iskolából. A miniszterium is meggyőződött róla a vizsgálat irataiból, hogy a tanári kar a legnagyobb gondossággal ügyel az ifjúságra, de az intézet szerencsétlen elhelyezése miatt lehetetlen volt megakadályozni az ififele kihágásokat.

— **Megőrült szerb politikus.** *Tojsics Rankó* szerb radikális pártvezér, akinek *Sándor király* nemrég kegyelmet adott és akinél már néhány hét óta elmezavar szimptomái mutatkoztak, arra a hírre, hogy kegyelmet kapott, megőrült.

— **Hirtelen halál.** *Neumann Salamon* petrisi kereskedő ma ebédközben hirtelen agyszünetet kapott és pár perc múlva meghalt. *Neumann Salamon* valamikor tanár volt a lugosi gymnasiumban, majd nyugalmába vonult és kereskedő lett. A tipikus öreg urat Aradon is jól ismerték s halála nagy részvétet keltett.

— **Pályázat az orosházi közjegyzőségre.** A lemondás folytán üresedésbe jött orosházi kir. közjegyzői állás betöltésére szóló pályázat ma jelent meg a hivatalos lapban. A pályázati kérvényeket három hét lefolyása alatt kell benyújtani *Bonts Döme* kir. tanácsoshoz, az aradi közjegyzői kamara elnökéhez.

— **Villámütés.** Tegnapelőtt *Gyulica* község fölött nagy vihar vonult el. A villám lecsapott *Birics György* házába s *Biricsné* is érte, a ki egyik lábán fájdalmas égési sebeket szenvedett.

— **Az utolsó Rózsa Sándor.** A szabadkai határban mindenki ismeri az öreg *Pánity Pérot*, vagy, mint nevezni szokták, *Pérot bácsit*. Annak idején *Rózsa Sándor* bandájának egyik legvakmerőbb tagja volt. El is ítélték *Pérot*

bosszu rabságra s mikor *Illaváról* haza került, ismét csak a szállások között húzta meg magát, de nem azért, hogy becsületes muokával foglalkozzék, hanem hogy elvonja magát a hatóság embereinek szeméi elől. Megtanult dudálni s farsang idején, vagy vásárok alkalmával a sátrakban mulattatta a mulatni vágyó közönséget. *Petrónak* azonban csak mellékfoglalkozása volt a dudálás, a főfoglalkozása a *pénzcsinálás* volt. Ezt a mesterséget az illavai fegyházban tanulta meg s mikor onnan kiszabadult, értékesítette. Egyedül dolgozott, titkába nem avatott be senkit. Mégis elfogták tegnapelőtt, de már csak haldokolva, mert az öreg zsvány, mikor a csendőroket az ablakon keresztül meglátta, revolvert vett elő, rálőtt a belépő csendőrrre s azután önmaga ellen fordította a fegyvert és szájába lött. Súlyosan sérvülve tegnap szállították be a kórházba *Pánityot*, de elfogatása óta egy percre sem tért eszméjére. Lakásán nagymennyiségű hamisítványokat találtak, egyiorintosokban, koronákban és ötkoronákban. Ezen rendszerint a vásáron szokott tuladni. *Pánitytal* kihalt *Rózsa Sándor* bandájának utolsó tagja is, a ki még élt s aki sokat tudott regélni a régi betyáréletről.

— **Veszedelemes versenytárs.** Brailában pár nap előtt nagy szerencsétlenséget akadályozott meg a *Violatos* gőzmalom egyik öre. Az egyik magtárban járván észrevette, hogy ott egy alagut van furva. Segítségül hívott emberekkel behatolva az alagutba, felfedezték, hogy ott nagy benzín-hordó van elkészítve, a mivel a hatalmas gőzmalom felakarták robbantani. A tetteseket négy révész személyében rövidesen elfogták s akkor kitűnt, hogy *Millos* gőzmalomtulajdonos bérelte fel, hogy legnagyobb versenytársának telepét tönkre tegye. *Millost* és a révészeket fogva tartják.

— **Kivándorolt honpolgárok.** Az Egyesült-Államok külügyi hivatala egy névlisztát küldött a magyar belügyminiszterhez, melyben az Amerikában állampolgárságot nyert magyar honosok vannak feltüntetve. A belügyminiszter a lisztát megküldte az összes törvényhatóságokhoz, hogy a lisztán előforduló, hatóságuk alá tartozott egyéneket töröljék a védkötelezettség alól.

— **Divatos erkölcsök.** Furcsa állapotok uralkodnak Mexiko egyes részeiben. Vannak ott falvak, hol a többnejűséget egész rendszeresen üzik. A törvényes házasság ott ismeretlen fogalom. Testvér testvérrrel, fiu anyjával él együtt. *Diaz* köztársasági elnök, most hivatalosan szüneti be ezeket az embertelen állapotokat s karbatalommal készíti a lakókat a törvényes házasság megkötésére. Az egyik faluban a múlt héten ötven ilyen kényszerházasságot kötöttek.

— **Az anyját rabolta meg.** Még május hónap 14-ét követő éjjelen történt, hogy *Solymoson* két álarcos rabló betört az éjféltutáni órákban özv. *Fuchsreiter* Józsefné lakására, ahol a koros özvegy két leányával lakott. A rablók azonban oly zajjal végezték az ajtófeszégetést hogy az özvegynek sikerült mintegy 1600 korona készpénzből 900 koronát két leánya között elosztani, 300 koronát pedig a pincébe dobni s így a rablók, mire a szobába jutottak és a védtelen asszonyt reá dobált ruhadarabokkal ártalmatlanná tették, már csak 400 koronát találtak a szekrényben. Ezt persze keveselték s épen hozzáfogtak a többi pénz kereséséhez, midőn valami kívül támadt zajra megugrottak. A csendőrség azonnal megindította a nyomozást és a tetteseket kézre is kerítette a kirabolt özvegy veje és leánya: *Füleki János és neje* személyében.

— **Agyonlőtt kisleány.** Egy tizenhárom hónapos kisleány véletlen haláláról tudósít bennünket *zimándközi* tudósítónk. *Gyulai János* zimándközi gazda, töltött fegyverét az udvaron hagyta és mikor elment hazulról, *Gergely Sán-*

dor 11 éves béresgyerek el kezdett játszani a puskával. A fegyver véletlenül elsült és az udvaron játszadozó *Viktor* nevű kis leányt találta a golyó. A gyermek rögtön meghalt, a béres fiu pedig eltűnt és most keresik.

— **A repülőgép problémája.** New-yorkból egy távirat olyan hírt ad tudtul, amely, ha igaznak bizonyul, azt jelenti, hogy a repülő gép problémája meg van oldva. Azt adja hírül a távirat, hogy *Edison* olyan akkumulátort talált fel amely harmadfél-szer nagyobb kapacitással bír, mint az eddigi elektromos akkumulátorok, de a súlya nem nagyobb. Ugyanakkor, amely az eddigi szerkezeteknél harmadfél-szer erősebb, anélkül, hogy egyszersmind súlyosabb is volna, megfelelő készülékre alkalmazva képes rá, hogy nemcsak a maga súlyát emelje fel a levegőbe, hanem idegen súlyt is magával emeljen. Ha tehát az *Edison* legújabb találmányáról szóló hír csakugyan igaznak bizonyul, akkor a nagy amerikai feltaláló nevéhez fűződik a repülés-probléma megoldásának a páratlan dicsősége is.

— **Elsülyedt hajó.** Hamburgból jelentik, hogy a „*Johannes*” nevű személyszállító hajó, Norvégiából a skót partok felé igyekezve elsülyedt. A hajó kapitánya, egy *Tóth* nevű magyar ember és az egész legénység a tengerbe fullt.

— **Keresnek egy anyát.** Hetekkel ezelőtt megirtuk azt, hogy egy 17 éves budapesti cseléd, *Goldstein* Irma keresi az édes anyját, aki 17 évvel ezelőtt, csecsemő korában elhagyta egy *Baross*-utcában lakó kőfaragónál. A fővárosi rendőrség most az anya nyomán van. Megállapította, hogy *Goldstein* Irma édes anyja *Hoffmann* Miksa nevű korcsmároshoz ment nőül, s január 25-éig Szombathelyen laktak. Hogy onnan hova költöztek, eddig nem sikerült megtudni.

— **Rózsa Bandi hangversenye.** Rózsa Bandi és Nagy Károly primások vezetése alatt egy ujonnan szervezett kitűnő zenekar külföldi utja megkezdése előtt a Fehér Kereszt szálloda téli-kertjében holnap szombaton és vasárnap este hangversenyt rendez. A zenekar pünkösdi vasárnapján és hétfőn a *Baross* kioszkban fog hangversenyezni.

— **Magyar név.** *Kiskoru Streba* Géza aradi illetőségű szegedi lakos vezetéknevének „*Járol*”-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Kossák József** csász. és kir. udvari fényképész *Templom utca* 2. szám. Felvételeket eszközöl minden időben saját műtermében és házon kívül.

— **Pünkösdi ünnepek** alkalmával felmerülő összes szükségletek hölgyek és férfiak számára dus választékban fedezhetők jutányosan *Porter* Vilmos koronás áruházában. Nyakkendők, ingek, gallérok, kézelők feltűnő jutányos áron. Sétapálcák, napernyők legújabb divat szerint.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (*Szabadság tér* 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Író és szobrász a bíróság előtt.

(*Tóth Béla legújabb pöre.*)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, május 24.

Érdekes tárgyalás folyt le ma délelőtt a budapesti büntető járásbírósnál *Haupt* Albert kir. ítélőtáblai bíró előtt. *Tóth* Bélának *Donáth* Gyula szobrász elleni rágalmozási és becsületsértési panaszát tárgyalták nagyszámú hallgató közönség előtt.

Az eset előzménye az volt, hogy *Tóth Béla* a *Pesti Hírlap* május 1-iki számában megirt *Esti* levelében kritika tárgyává tette *Irányi Dániel* siremlékét, amelyet a napokban lepleztek le.

Ezen siremlékről, melyet *Kallós* Ede készítetett, *Tóth Béla* igen elismerőhangon nyilatkozott mint szoborműről, s készítőjének geniálisáról. Egyidejűleg azonban *Zalára* és *Rónára* igen szigorú kritikát mondott. De nem-

csak ezeket sujtotta lesujtó bírálattal, hanem a magyar szobrászok nagy részét s a többi között holmiféle Maulpüldhauert emlegetett. Ez a cikk, s ennek ezen kifejezése arra indította Donáth Gyulát, a magyar szobrászok egyik legjelesbikét, hogy levelet írjon Tóth Bélának.

A levélben vaskos tréfát üzött Tóth Béla írásával, azt mondva többek között, hogy Tóth Bélának, akit különben tegeződő régi öreg barátjának titulált, nem a Pesti Hirlapnál, hanem a Styx szerkesztőségében volna a helye. A német nyelven írt levél egyik passzusa így hangzott:

— Ein guter Zahler braucht kein Mahnbrief einen schlechten Zahlern nutzt kein Mahnbrief!

Tóth Béla a levél miatt aztán pörbe fogta Donáth Gyulát.

A mai tárgyalás iránt napokkal ezelőtt nagy volt az érdeklődés művészi körökben s mindenki kíváncsian várta a humor nagymesterének, Donáthnak magyar nyelven való védekezését, mert megjegyzendő, hogy a mester bár szívesen beszél magyarul, de olyan nyakatekert nyelvezettel, hogy maga Jókai is azt mondta egyizben felőle, hogy *donáthul* beszél.

A tárgyaláson, amelyen Donáthot *Perl Soma* dr. védte, a panaszbeadvány ismertetése és az inkriminált levél felolvasása után Tóth Béla azt kérte a tárgyalást vezető bírótól, hogy Donáthot *német nyelven* hallgassa ki, mert magyar beszéde veszélyeztetné a tárgyalás komolyságát. A bíró ezen kérelemnek azonban nem tett eleget.

Tóth Béla ezután kijelentette, hogy Donáth levélében sértőnek találja azt, hogy őt a Styx szerkesztőségébe kívánja küldeni. A Styx című lap neve szótári fogalom a zsarolásra és a revolverezésre. Donáth őt úgy tüntette fel ezáltal, mint olyan kritikust, akit pénzért meg lehet venni. Igazolja ezt az a kitétele a levélnek, amelyben azt mondja Donáth, hogy jó fizetőnek nem kell felszólító levél. Kéri a vádlottnak a megbüntetését. Ezután Donáth kihallgatására került a sor. Kacagó derűtség között adta elő védekezését magyar nyelven. Kijelentette, hogy ő, mint Tóth Bélának régi barátja, sértő szándékkal nem volt levele megírásánál. Az inkriminált Styx kifejezés alatt az élclapot gondolta, s eszeágába sem volt revolverezés gyanujával illetni Tóth Bélát. A másik kifejezését pedig akként értelmezte, hogy a magyar szobrászokat nem kell a nemzeties irányra figyelmeztetni. A jó szobrász azt ugyanis tudja, rossz szobrásznak pedig ugysem használ a figyelmeztetés.

Tóth Béla kijelentette, hogy ő Donáthtal nem volt soha intim tegeződő baráti viszonyban, mire Donáth megjegyezte, hogy 23 év óta ismerik egymást, akárhányszor együtt voltak korcsmában, kávéházban s így méltán számítatja barátjának Tóth Bélát. Vádbeszédében ismételtén kérte a vádlott szigorú megbüntetését annyival is inkább, mert Donáth sértő levélét többeknek is mutogatta, sőt annak tartalmát néhány lappal is közölte.

Perl Soma dr. erre védelmében előterjeszti, hogy úgy Tóth Béla személye, mint irodalmi működése iránt mindenkor nagyrabecsülést táplált. De ezen nagyrabecsülése és személye iránt érzett tisztelete dacára a levélbeni inkriminált közleményekben sem rágalmat, sem becsület-sértést nem tudott felfedezni. Sem a Styx szó, sem az intő levél kifejezést tartalmazó mondat még átvitt értelemben sem képezhet becsület-sértést. Ezen kifejezések magyarázatát a kifejezést használó megadta és ebben kijelentette, hogy az Esti levélre, mely a szobrászok egy részét erősen persifalja, humorosan adta meg válaszát és sérteni nem akart. Ezen magyarázattal a panaszos ur beérheti annál is inkább, mert az inkriminált kifejezések büntetőjogi sértést különben sem tartalmaznak. Az Esti levél szolgáltatott Donáthnak okot ezen levél megírására és ezek alapján kéri védecének felmentését.

Haupt bíró a vádlottat úgy a rágalmasz, mint a becsületsértés vétsége alól a védő által előterjesztett indokok alapján *felmentette*.

Az ítélet indoklása szerint azért mentette

fel a a vádlottat, mert egy kiváló magyar író-ról és egy jeles szobrászról nem szabad azt feltételezni, hogy olyan értelmet tulajdonítsanak az inkriminált passzusoknak, a milyennel most a magánpanaszos előállott. A levél hangja nem sértő, hanem mintegy válasz az Esti levélre. Az ítélet ellen Tóth Béla *felebbezett*.

NAPIREND.

Május 25. Szombat. Róm. kath. naptár: Orbán püspök. — Protestáns naptár: Orbán püspök. — Izraelita naptár: Sabbat, Sabuot 2. napja. — Görög-keleti naptár (május 12.): Epifán. — A nap kél 3 óra 56 perckor, nyugszik 7 óra 25 perckor. — A hold kél 11 óra 39 perckor, nyugszik 0 óra 3 perckor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 765.8 milliméter, délután 2 órakor 764.9 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 16.5, délután 2 órakor C° + 21.7. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 4, délután 2 órakor K. 3. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor többnyire derült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 8 milliméter villogással.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Száraz, meleg, zivatarok.

Szabadságszolgálat emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület I-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Erekléy-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Május 26. Az aradi és csanádi egyesült vasutak közgyűlése délelőtt 11 órakor. — Az arad-hegyvidéki turistaegetület kirándulása az Al-Dunára, Oravicára és Herkulésfürdőre. — Az aradi munkás dalegylet majálisa (Csálai erdő). — Az Egyenlőség szabadság harchősöket segélyző asztaltársaság táncdal egybekötött tavaszi ünnepe (Aliman-vendéglő). — Az aradi iparosifjak önképző és betegsegélyző-egyletének táncdal egybekötött műkedvelői előadása (Arená-épület).

Május 27. A gyoroki önkéntes tűzoltókar majálisa (A kiesfékvésű Divókában). — Az aradi dalegylet népi-ünnepe (Városliget).

Május 28. A kereskedelmi szakiskolai tanárok országos egyesületének kirándulása Menyházára.

Május 29. Weitzer János gép-, waggonyár- és vasöntőde részvénytársaság rendkívüli közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Junius 9. Az aradi kereskedők körének tavaszi ünnepe (Városliget). — Az alföldi első gazdasági vasut részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor (Aradi és csanádi egyesült vasutak gyűlésterme.)

Junius 22. Csanádvarmegye gazdaközösségének táncmulatsága Mezőhegyesen (Kaszinó).

KOZGAZDASAG ES KÖZLEKEDES.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 24.

Ugy látszik, hogy a zivataros idő naponkint megátogatja környékünket. A tegnapi záport a mai annyiban multa felül, hogy hosszabban tartott, mire később tiszta lett az égbolt és a lég meleg. A legszebb tavaszi idő van talán a holnapi záporig.

A vetemények szépen fejlődnek. A rozs szépen emelkedik ki a buzatáblák közül, melynek virágai már javában nyílnak.

Jó behozatal volt a hetivásárra és dacára a közbe jött nagy esőzésnek, a legmagasabb áron kelt el a behozott 1200 métermázsza buza és 400 métermázsza tengeri.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

I-ső minőségű buza 6.80—6.90.
Közép minőségű buza 6.70—6.80.
Tengeri 4.65—4.70.
Rozs névleges jegyzés 6.40—6.50.
Arpa névleges jegyzés 5.60—5.70.
Zab névleges jegyzés 6.00—6.10.
Az irányzat kellemesebb.

Vásári jelentés.

— Aradon, 1901. május 24-én tartott heti állatvásárról. —

Felhajtás közepes, vásár lanyha, árak, különösen a sertésárak nyomottak.

Felhajtatott 140 drb szarvasmarha és borju, 95 drb bárány, 225 drbló és 285 drb sertés.

Arverés alá került 2 drb katonai selejt ló. Árak a következők:

Szarvasmarha vásár: Szarvasmarha levágásra elsőrendű párja 520—580 koronáig. Szarvasmarha levágásra másodikrendű párja 400—480 koronáig. Szarvasmarha hizlalási célra 520—570 koronáig. Igásökör párja 440—500 koronáig. Fejőstehen kis borjas 110—230 koronáig. Szoposborju levágásra darabja 18—38 koronáig. —

Rugottborju drbja 48—110 koronáig. Juh párja — koronáig. Bárány párja 10—12 korona — fillérig. Tehén levágásra — koronáig.

Lóvásár: Remondaló darabja — korona-Hintósló párja — koronáig. — Igásló elsőrendű párja 720—800 koronáig. Igásló másodikrendű párja 600—650 koronáig. Parasztló párja 280—380 koronáig. — Rossz ló (levágásra) párja — koronáig. — Elcsigázott ló drbja poronáig. — Kincstári mustra ló drbja — koronáig.

Sertésvásár: Hizott sertés klgrja 76 fillérig. — Felhizott sertés klgrja 72 fillérig. Süldősertés párja 38—56 koronáig. Pecsényemalacz drbja 4.00—6.00 fillérig. Fiasokca drbja 48—64 koronáig. Paraszthizlalású sertés klgrja — fillérig. — Három hónapos malacz párja — koronáig.

Baromfivásár: Hizottliba párja 10—12 — koronáig. Soványliba párja 4.80—5.60 fillérig. Fialatliba párja 6.00—7.20 koronáig. Kappan párja 6.00—6.20 fillérig. — Idei csirke sütni való párja 1.80—2.60 fillérig. Idei csirke rantaui való párja 1.10—2.00 fillérig. Gyöngyöcsirke párja — koronáig. — Rucza párja idei 2.80—4.00 fillérig. Pulyka párja — koronáig. Tojás 3 drb 20 fillér.

Halpiacz: Eleven hal klgrja 2 — fillérig. Vágott hal klgrja 1.60 fillérig. — Jegelt halak klgrja 1.00—1.20 fillérig. — Apróhalak klgrja — fillérig. — Kecsege kilogrammja — fillérig.

A hetipiac 10 órakor oszolni kezdett.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 24.

Délitőzsde. A buzakinálat kielégítő, a vételkedv eleinte jó, később kedvtelen. Szilárd irányzat mellett 14 ezer métermázsza került forgalomba, 5 fillérig drágább árakon. Egyéb gabonanemekben csekély forgalom. Időjárás szép.

Zárul 12 órakor:

Buza májusra	7.45—7.46
Buza októberre	7.70—7.71
Rozs októberre	6.70—6.71
Zab októberre	5.70—5.71
Tengeri májusra	5.44—5.45
Tengeri júliusra	5.33—5.34
Repce augusztusra	13.20—13.30

Zárul 5 órakor:

Buza májusra	7.40—7.41
Buza októberre	7.66—7.67
Rozs októberre	6.66—6.67
Zab októberre	5.70—5.71
Tengeri májusra	5.33—5.35
Tengeri júliusra	5.27—5.28
Repce augusztusra	13.20—13.30

Zárul 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	687.—
Magyar hitelrészvény	690.—
Lezámitolóbank részvény	433.—
Rima-Murányi vasmű részvény	489.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	674.—
Közúti vasút	558.—
Városi villamos vasút részvény	295.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Május 24. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 78 — 80 fillérig. Oreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 86 — 88 fillérig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 88 — 90 fillérig. Fialat könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 86 — 88 fillérig.

Szárított moslék: 12.80—13 — korona mazzsáknak. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban 86 — 88 fillérig. Közép páronként 240—280 kilogramm sulyban 82 — 84 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 80 — 82 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendő. Szokászerűleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4/10 vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (elő) sulya vétetik irányadóknak.

Sertéslétszám. Május 21. napján volt készlet 55,355 darab, május 22. napján felhajtott 799 darab, május 22. napján elszállított 1358 darab, május 23. napján maradt készletben 54,796 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, május 24.

Magyar aranyjáradék 40/0	117.55
Magyar koronajáradék 40/0	92.85
Magyar arany 41/20/0	120.75
Magyar ezüst 41/20/0	100.—
Magyar keleti vasut	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.75
Magyar italmegváltási kötvény	99.65
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	173.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	141.50
Osztrák papírjáradék	98.25
Osztrák járadék ezüst	97.80
Osztrák járadék arany	117.60
Koronajáradék	97.25
1860-iki államsorsjegyek	140.50
Osztrák magyar bankrészvény	1670.—
Magyar hitelbank részvény	690.—
Osztrák hitelbank részvény	655.75
Osztrák-magyar államvasut	673.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.07
Német birodalmi márka	117.45
London	240.45
Páris	95.55

REGENY- CSARNOK.

Dawison bankja.

— Bűnügyi regény. —

Írta: **Trewmann József.**Fordította: **Hevesi Jenő.**

[16]

(Folytatás.)

Egy hosszú, sötét folyosón keresztül a két főnök magánirodájához jutott, ahonnan hangok hallatszottak ki. A három cinkostárs beszélgetett bent.

— Bizony, Tamás, éppen az utolsó percben értesített arról, hogy a pénz meg van jelölve. Ha a pénzt kiadtuk volna a kezünkbe, veszve vagyunk! — szólt Stocker.

— És oda lett volna üzletünk jó hire! — tette hozzá Hecks.

— Igen, jó hír pedig a földolog! — mondta a szolga, amin mind a hárman nevettek.

Ujra Hecks szólalt meg:

— Maga arról akart bennünket értesíteni, hogy csakugyan megfigyelik-e?

— Sejtelmem valósult, — felelt a szolga. — Hogyan megfigyelik? — kérdezte Stocker elrémülve.

— Igen, észrevettem, hogy a detektívek nyomon követnek. De ma estére megszabadultam ezektől a gaz vérebektől, — tette hozzá nevetve.

— Vajon ránk is gyanakszanak? — kérdezte Hecks.

— Nem gondolnám, — felelt Stocker — Én csak hiányzó ezer dollár következményeitől félek... Nem tudja mi lett Tollerből?

— Elcsérelte Holmessel a kabátját, aztán nyomtalanul eltűnt, mint a kámfor. Így történt aztán, hogy a kulcsokat s a viaszlenyomatokat megtalálták a könyvelőnél mikor kilépett a vasuti kocsiból.

— Most aztán viselheti a felöltő-csere következményeit, — szólt Stocker.

— De térjünk uraim a dologra, — folytatta a szolga. Én még nem kaptam meg az ígért részt a pénzből.

— Legyen nyugodt, Tamás. Meg fogja kapni. Nálunk igen jó helyen van a pénze.

— Ez igaz, de...

— De mindnyájunk biztonsága megköveteli, hogy a százezer dollárt ki ne adjuk a kezünkbe. Gondolja meg, Tamás, hogyha a jelzéssel ellátott pénzt megtalálnák önnél, könnyen gyilkossággal vádolnák!

Tamás megvakarta a füle tövét.

— Hm. Ez is igaz, — mormogta.

— Hát Godard a gyilkos? Vagy ő és Toller együtt követték el a gyilkosságot? — suttogta a detektív, elgondolkodva a hallottakon.

— Mielőtt a nap fölkel biztos helyre kell vinnünk a pénzt. Nehogy még valami jószímatu detektív reá akadjon, — szólt Stocker. Csak vissza szerezhetnénk Tollertől a jelzett ezer dollárt! Attól félek hogy mihelyt föl váltja, reá bizonyítják és attól csak egy lépés az akasztófa. Aztán meglehet, hogy ellenünk fog vallani, ha sarokba szorítják.

— Nem, uram, Toller furtáros ember és bizonyos, hogy nem maradt a vidéken. Newbourg felé vette útját, valószínű tehát, hogy Ka-

nadába menekült. Ott pedig már nem okozhat nekünk kárt a jelzett pénzzel.

— Erről nem beszélhetünk! — szólt közbe Hecks. Hozza ki, Stocker a pénzt a szekrényből. Mielőtt biztos helyre tennék, próbáljuk meg a rajta levő piros jelzést vegyi oldattal eltüntetni. A gyógyszerész állítása szerint ez valami kitűnő szer!

E szavaknál egy kis üvegyesét tett az asztalra, mialatt társa a pénzszekrényből egy nagy csomag bankjegyet vett elő.

A detektív nesztelenül egy kissé kinyitotta az üvegyesét és így látta a nyíláson, amint a három jómádár körülállja az asztalt s minden figyelmüket a kísérletre fordítják, melyet Hecks végzett a vegyi oldattal.

Stocker és Godard háttal állott az ajtónak, Hecks arca ellenben az ajtó felé volt fordítva. De tekintetét nem vette le az asztalról, melyen éppen egy bankjegyet dörzsölt be a gyógyszerésztől kapott oldattal.

A titkos rendőr, aki többször tanujelét adta már vakmerő bátorságának, ebben a percben valóban hősiességére jutott: egy-maga akart szembe szállni a három emberrel.

Mint valami árnyék, besurrant az ajtón és kezét a bankjegy felé nyújtotta. De Stocker észrevette és torkon ragadta.

A másik pillanatban a többiek is rávetették magukat a bátor, elszánt detektívre. A küzdelem kimenetele végzetes lehetett Rimlerre. Szerencsére a küzdés közben az asztal, melyen a pénz fektült, feldőlt. Erre hirtelen robbanás következett. A vegyi oldattal telt üveg száz meg száz darabban repült szerte a szobában. Láng csapott ki a küzdők felé, mire négyen négyfelé futottak. A bankjegyek a földre estek, a nehéz asztal rájuk.

A detektív még ekkor is előbb arra gondolt, hogy a földről fölkap néhány bankjegyet, de később belátta, hogy ez szinte az örütséggel lenne határos és az általános zürzavarban az ajtóhoz sietett és kirohant az utcára.

A három jómádár nem üldözte.

Fontosabbnak tartották, hogy előbb a tüzet fojtsák el, ami pokrócokkal csakhamar sikerült is. Aztán összeszedték a szerte röpült bankjegyeket és Stocker most már hamarosan eldugta a rejtékhelyre.

Mint másnap megtudták a gyógyszerészegéd tévedéséből robbanó-folyadékot adott Hecksnek a kért vegyi oldat helyett és ez volt az oka annak, hogy mikor az asztal feldőlt, robbanás következett be.

Ez volt különben a szerencséje Rimlernek is, mert másképpen bajosan menekülhetett volna a cinkostársak körmei közül.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szv. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborszlóról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborszló délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnáról este	6.35	Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat este	7.18	Gyorsvonat délelőtt	8.08
Temevár felé:		Temevár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borosbeszről sv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borosbeszről sv. du.	5.20	Személyvonat este	6.56

IDEGENEK ARADON.

— Május 24. —

Fehér Kereszt szálloda. Monory Sándor főigazgató Segesvár. — Dr. Kubica Arpád ügyvéd Monostor. — Péterman Ferenc Gyáros Augsburg. — Kovács Gyula kereskedő Budapest. — Rosenstok

Manó utazó Budapest. — Hackel János gyáros Prága. — Fried Soma utazó Budapest. — Szász Ede utazó Budapest. — Walach Gusztáv gyáros Páris.

Központi Szálloda. Lovag Bilinski József bankkormányzó Bécs. — Rohony Pranger Lajos vezértitkár Bécs. — Turócy Adolf min. tan. Budapest. — Rutin Patitiu ügyvéd Gyulafehérvár. — Grefenberg M. gyáros Magdeburg. — Lippner Karoly őrnagy Oravica. — Deutsch Artur birtokos P.-Tóvis. — Mahler György birtokos Hódos. — Erdélyi Nándor utazó Budapest. — Hupt Ottó utazó Bécs. — Deutsch József utazó Budafok. — Singer Lipót utazó Bécs.

Nádor szálloda. Weingartner Gyula jegyző Gyórok. — Kolh Jakab jegyző Krakkó. — Tódor Miklós D.-Baracka. — Emanuel Jakab kereskedő Beél. — Tulsz Vidorán kereskedő Lelasinc. — Mladu Nikolae községi bíró Kurtics. — Beles Gusztáv lelkész Simind. — Slésinger Anna magánzó Budapest. — Biró Janos lelkész Tauc. — Fehér Lajos körjegyző Székeskut. — Nancimilok birtokos Bottonya. — Leuca Aurel kereskedő Halmagy. — Maisan György birtokos B.-Csaba. — Dr. Weisz Armin Nagy-Halmagy. — Angelina Tivadar birtokos Talpas. — Braner Ferenc birtokos Elek. — Rosental László gyáros Temesvár. — Eszes János tanár Dombegyháza. — Janku Aurel lelkész Csintye.

Aradi nyári szinkör.

Szombaton, 1901. évi május hó 25-én

A fenegyerekek.

Életkép dalokkal és tánccal. 4 felvonásban. Vimmer J. után magyar színre alkalmazta: Szirmai Imre. Zenéjét szerző: Znojemszki Gy.

SZEMÉLYEK:

Róka	Polgár S.	Sátori Gabi .	Palágyi L.
Rózsi, neje .	Felhő Rózsi.	Schlesinger .	Szadai F.
Pista, inas .	Garai Ilona.	Egy hölgy . .	Menszáros M.
Szájasné . .	Tolnainé.	Zeitung ur .	Boda Ferenc.
Romvári Fridi	László Gy.	Virágárús . .	Billik Emma.
Pimeskern . .	Fenyéri Mór.	Nebelschieier	Sólyom L.
Lepkényi Niki	Szőke S.	Iluska	Mányai A.
Pogányfalvi .	Nemes S.	Aranka	Komlósy I.
Büggözdí Mukl	Arkossy V.	Klárka	Sólyomné.

Kezdete 8 órakor.

NYILTTÉR.*

Tisztelettel meghívom a nagyérdemű közönséget a

Rózsa Bandi és Nagy Károly

primások vezetése alatt ujonnan szervezett kitűnő zenekarnak, külföldi körutjok meg kezdése alkalmából a

„FEHÉR KERESZT” SZÁLLODA TÉLI KERTJÉBEN,

folyó hó 25-én szombaton és 26-án vasárnap este 8 órakor tartandó

BUCSU HANGVERSENYERE.

A zenekar pünkösdi vasárnap és hétfőn délután a

Baross kioszkban HANGVERSENYEZ.

Kiváló tisztelettel:

NAGY LAJOS,
szállodatulajdonos.

Teljesen jókarban lévő, olcsó

bicikli

kerestetik.

Ajánlkozók értesítsék a kiadó-hivatalt.

Magyar királyi államvasutak üzletv. Arad.

13718—II. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános tárgyalást hirdet a nagyváradi-szegedi vonalon Algyő állomás közelében az 1664—1676. sz. szelvények között épülő Tisza-hídnál átfektetendő pályatöltés előállításához és közutak correctiójához szükséges mintegy 40.000 m.³ földmunka végrehajtására.

A tervek a szerződési és az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint az általános és részletes feltétlfüzetek Aradon a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafenntartási osztályában és Hódmező-Vásárhelyen az osztálymérnökségnél a hivatalos órákban megtekinthetők, illetve három koronáért megszerezhetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1901. évi május hó 31-én déli 12 óráig kell benyújtani, alulírott üzletvezetőség általános osztályának.

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve és következő felirattal kell benyújtani:

„Ajánlat az algyői hídnál létesítendő földmunkáról.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe venni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis legkésőbb 1901. évi május hó 30-án déli 12 óráig 1000 azaz egyezer korona bánatpénzt kell a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál akár készpénz, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni. — Takarékpénztári könyvek letét gyanánt el nem fogadhatók.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

A készpénzben letett bánatpénz után kamat nem követelhető.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel.

Aradon, 1901. évi május hó 14-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomást nem díjazunk.)

HIRDETMEYNY.

Ó cs. és apostoli királyi Felségének legfelső elhatározása folytán ezennel megindítatik

a XXII-ik magyar királyi államsorsjáték

rendezése. Az ezen sorsjáték után remélhető tiszta jövedelem közhasznú és jótékonycélokra fog fordítottani.

Ezen sorsjáték összes, 7691-ben megállapított nyereménnyel az alább következő játékterv szerint 365.000 koronára ragnak, és pedig:

1 főnyeremény ...	150.000 korona.	10 nyeremény ...	á 1.000 korona.
1 " " " " " "	50.000 " "	20 " " " " " "	500 " "
1 " " " " " "	20.000 " "	50 " " " " " "	100 " "
1 " " " " " "	10.000 " "	100 " " " " " "	50 " "
2 nyeremény ...	á 5.000 " "	1000 " " " " " "	20 " "
5 " " " " " "	2.000 " "	6500 " " " " " "	10 " "

Az összes nyeremények készpénzben fizettetnek ki.

A húzás visszavonhatlanul 1901. évi június hó 28-án Budapesten történik.

==== Egy sorsjegy ára 4 koronával van megállapítva. ====

Sorsjegyek kaphatók: a m. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Csepel-rakpart, Vámpalota), a mely hatósághoz a megrendelt sorsjegyek ára postautalvánnyal előre beküldendő, továbbá: valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohány-tözsdeben és váltóüzletben. 353

Budapesten, 1901. évi január hó 2-án.

A m. kir. lottójövedéki igazgatóság.

A SZŐLŐ**OIDIUM betegsége**

ellen a legjobb szer a

Dr. ASCHENBRANDT-féle

R É Z K É N P O R.

Leszállított ára Budapesten: 50 kgos zsákokban á kg. 50 fillér; 10 és 5 kgos zsákokban á kg. 54 fillér.

Használata olcsóbb, mert kevesebb kell belőle; biztosabb, mert a lombhoz tapad, a szélle nem fujja; ajánlatosabb — mert a mustot nem bűdösíti — mint a tiszta kénpor vagy a kénmáj.

==== **A szőlő érését sietteti, a termés minőségét javítja.** ====

Sok termelő megtakarított vele egy permetezést a peronospora ellen és megvédte vele szőlejét az őszi rothadástól.

Számos magyar gazda bizonyítványa kívánatra megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“

BUDAPEST, (V., Alkotmány-utca 31. sz.)

Megrendeléseket elfogadnak a vidéki megbizottak is.

Megbizottak: Gazd. Egyesület Szövetkezete
Arad, Fejér Gyula Arad és Posevitz Gusztáv Pankota. 735

6151—1901. hh.

Hirdetmény.

A mezőgazdaságra hasznos állatok oltalmazása érdekében a nagyméltóságú földmívelési m. kir. miniszterium 24655—1901. VII. sz. alatt kibocsájtott magas rendelete szerint a madarak, továbbá a denévér, vakondok (kivéve a virágos veteményes kerteket és csemete ültetvényeket, hol pusztíthatók) cziczikány fajok fajai (kivéve a vizicickányt, mely a halászatra káros) és a sün védelemben részesítendők.

A ki a madarakat és a felsorolt emlős állatokat pusztítja, a madarak fészkeit és tojásait, fiait elszedi, vagy azokat hatósági engedély nélkül forgalomba hozza, kihágást követ el és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A felsorolt állatokat és madarakat élve elfogni vagy megölni, a madarak fészkeit, vagy tojásait elszedni csakis tudományos célra és hatósági engedéllyel szabad, ép úgy a hatósági engedély szükséges a madarak fészkeinek, tojásainak, nemkülönbén a felsorolt állatoknak élő, vagy holt állapotban való szállítására is.

Arad, 1901. május hó 15-én.

Sarlot Domokos.
főkapitány.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatalából.

6211—1901. sz.

Hirdetmény.

Ismételten fordult elő panasz, hogy a gyermekek sárkányoznak, amivel a vilámvetéseket meg rongálják; sőt fennakadt zsinógek leszedése végett, arra fel is másznak.

Miután a villamvilágítási vezetékkel való érintkezés, midőn abban áram vezetve van, életveszélyes, miután a vezetéseken fennakadó sárkányzsinógek a világítás és távbeszélő használatát akadályozzák életbiztonsági és a közérdek szempontjából a sárkányozást Arad város azon részein hol villamvezeték van, betiltom és figyelmeztetem a szülőket és tanonctartó gazdákat, hogy gyermekeiknek, illetve tanoncaiknak a sárkányozást meg ne engedjék, mivel ha serdületben követi el, kihágást amennyiben a köteles felügyelet elmulasztása, a büntető törvénybe ütköző cselekményt eredményezni nem is fog szülni, gyámot, vagy gazdát az 1879. évi XL. t. cz. 27 §-a alapján szigoruan felelőségre fogom vonni.

Arad, 1901. május hó 11-én.

Sarlot,
főkapitány.

ARADI CZIPÉSZEK TERMELŐ SZÖVETKEZETE

Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

Egyedül a maga nemében, csakis saját készítményü

női- és férfi-czipők, gyermek és leányka-topánkák,

komót és más czipőneműeket tart raktáron, vagy készít megrendelés után.

Nem gyári munka, de azért olcsóbb és jobb. — Különféle lakkok és cremek raktáron. — Kézhöz tetszés szerinti időben választék küldetik.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek. 738

Egy jegyzői oklevéllel bíró egyén

40 korona fizetés és teljes el-
látás mellett

alkalmazást nyerhet.

Az illető anyakönyvvezető-he-
lyettes is lenne, szorgalmához
mérten mellékjövedelemre is
szert tehet.

Ajánlatok **Dániel Miklós** jegy-
zőhöz intézendők, **Szentleány-
falván.** 744

KOCH DÁNIEL

kerékpár és varrógépraktár, villamos oszengő
berendezési intézet.

Deák Ferencz-utca 42.

Nagy javító-műhely!

Mindennemű

kerékpárok és varrógépek

kedvező fizetési feltételek mellett
kaphatók. 665

Glogovác község előjárói.

1083—1901.

Árverési hirdetmény.

Aradvármegye Glogovác
község volt urbéres birtokok
határán a vadászati jognak a
törvény korlátain belül való
kihasználása az 1883-ik évi
XX-ik t.-cz. rendelkezéséhez
képest 1902. évi január hó
1-től 1907. évi december hó
31-éig terjedő egymás után
következő 6 (hat) évre nyilván-
os szóbeli árverésen 1901. évi
június hó 17-én délelőtt 9 óra-
kor Glogovác község házában
haszonbérbe fog adatni.

A terület összefüggő 6000
kat. hold, szántó legelő föld,
szőlős gyümölcsös és káposztás
kerből áll.

Kikiáltási ár évenként 164
korona.

Bánompénz gyanánt a kiki-
áltási ár 10%-a leteendő. Írás-
beli ajánlatok a szóbeli árve-
rés megkezdéséig elfogadtnak.

Glogovác, 1901. évi má-
jus hó 19-én.

Orodi Nándor, jegyző. 733

Straub Péter, bíró.

Üzletfelosztás és végeladás!

A férfi-divat, cipő- és kalapüzletem fel-
osztása miatt hatóságilag engedélyezett

végeladást

rendezek és a raktáron lévő cikkek, férfi-
női- és gyermek-cipők, kalapok, ingek, és
nyakkendők, egyenruha cikkek stb. minden
elfogadható árban eladatnak.

Az eladás naponta reggel 7 órától este
8 óráig történik.

Tisztelettel;

739

Márkus Lajos.

(Aradi Louvre)

Aradon, Andrásy-tér 15.

202—1901. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a siketnéma iskola épület
kibővítésével kapcsolatos összes
munkák elvállalása iránt folyó év
május hó 28-án d. e. 10 órakor
árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 16316 kor. 22
fillér.

Bánatpénzül leteendő a kikiál-
tási ár 5%-a készpénzben vagy
elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni
szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta
a szóbeli árlejtés megkezdése előtt
nyújtandók be csak akkor vétetnek
figyelembe, ha azokhoz a bánom-
pénz mellékelve van s ha az aján-
latot tevő kijelenti, hogy az árlejtési
feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gaz-
dasági tanácsnok úrnál az árlej-
tést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1901. évi május hó 20-án
tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay, s. k.
ajjegyző.

Talált pénz

az, a mit megtakarít, ha a

színházi

versenybazarban

vásárol, hol kizárólag **szolid és legolcsóbb árak** mellett
kaphatók a következők:

Férfi sima mellü ingek	80 krtól	Női fehér ingek	49 krtól
" redős "	95 "	" ing blousok	60 "
" színes "	88 "	" selyem nyakkendő	30 "
" fehér gallérok	8 "	" bőr-övek minden	
" " kézelők	19 "	" színben	35 "
" vászon alsónadrág	49 "	" szalag-övek min-	
" köpper		" den színben	35 "
" gombbal, himzéssel	60 "	" arany és ezüst-övek	35 "
" harisnya	7 "	" harisnyák	18 "
" kötött harisnya	15 "	" kötények	15 "
" regatta nyakkendő	15 "	" kötények mellet	35 "
" csokor	10 "	" nap és esernyők	85 "
" selyem magánköte	27 "	" vászon cipők	85 "
" szatén ingek	70 "	" czérna keztyűk	14 "
" nyári sapkák	25 "	" bőr-keztyű 4 gombbal	50 "
" vászon cipő bőr		" női fűzők	49 "
" talppal	85 "	" kézi táskák bőrből	45 "
" szalmakalap	10 "	" fehér gallérok	10 "

Amerikai szintartó női harisnya

minden színben 25 krtól. 740

Gyermek-kocsik 4 frttól.

Patent kötött gyermek- harisnya	27 krtól	Gyermek zsebkendők	8 krtól
Gyermek ingek	50 "	" sapkák	15 "
Gyermek nyakkendők	13 "	" napernyők	40 "

Színházi versenybazarban,
a vértanu szoborral szemben.

Figyelem a czégre!

A SZŐLŐ PERONOSZPORÁJA

ellen való védekezéshez legjobb anyag a

Dr. ASCHENBRANDT-féle

„BORDÓI-POR“.

Leszállított ára Budapesten: 50 kgos zsákokban á
kg. 70 fillér; 10 és 5 kgos zsákokban á kg. 74 fillér.

Használata olcsóbb, biztosabb, a levélhez jobban tapad mint
a rézgálicz, a permetezőt sohasem dugítja.

A magyar-óvári m. kir. gazdasági
akadémia növényélettani állomása kísérleté-
nek fényes eredménye; 450 magyar gazda
bizonyítványa bárkinek díjtalanul megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“

Budapest, (V., Alkotmány-utca 31. sz.)

Megrendeléseket elfogadnak a vidéki
megbízottak is.

Megbízottak: Gazd. Egyesülés Szövetkezete
Arad, Fejér Gyula Arad, Poseritz Gusztáv
Pankota.

736